

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET
Institutionen för markvetenskap
Avd för hydroteknik
750 07 UPPSALA 7.

BIBLIOTEKET

REDOGÖRELSE FÖR RESULTATEN AV 1954 ÅRS TÄCK- DIKNINGSFÖRSÖK

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 4

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1955**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962

Täckdikningsförsöksnämnden

Försöksavdelningen vid Kungl. Lantbrukshögskolans
Institution för Agronomisk Hydroteknik

REDOGÖRELSE

FÖR RESULTATEN AV 1954 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

av

Gösta Berglund

och

Janne Eriksson

Inledning.

Denna redogörelse avser att till dem som medverkar i täckdikningsförsöksverksamheten eller sysslar med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av de enskilda försöksresultaten med kommentarer samt observationer över upptorkningen under vårperioden och bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning.

Under året har sammanlagt 81 st försök skördats. Av dem har 71 st utgjort försök med olika dikesavstånd och 9 st, försök med olika dikesdjup. I ett försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika sätider.

För vissa avståndsförsök redovisas liksom under tidigare år två skördemetoder. Enligt den ena försöksmetoden - bandförsöket - skördas hela avståndet mellan dräneringsledningarna i parceller parallella med dikena. Eftersom i ett dikessystem torrläggningseffekten avtager från ett dike och ut till mittlinjen mellan två diken, kan man med detta skördesätt i detalj kartlägga dräneringseffektens inverkan på avkastningen.

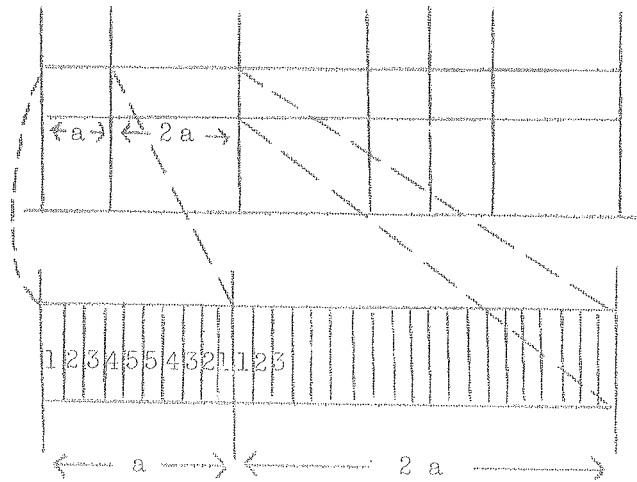
I den följande redogörelsen över de enskilda försöken är parcell nummer 1 uttagen intill dräneringsledning och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan två diken. Man kan alltså av de skördesiffror, som anges, se hur stor den eventuella skördedepressionen mellan dikena är. Uppgår denna till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger ingen skördenedsättning, kan man under vissa förutsättningar draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Slutsatserna av de beräkningar som på så sätt gjorts, anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de olika dikesavstånden gör man alltså ej. Samtliga avståndsförsök utom två är skördade enligt denna försöksmetodik.

En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken, d.v.s. med parcellerna tvärs över dikena. Dessa parceller ger då ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultatet göres här en direkt

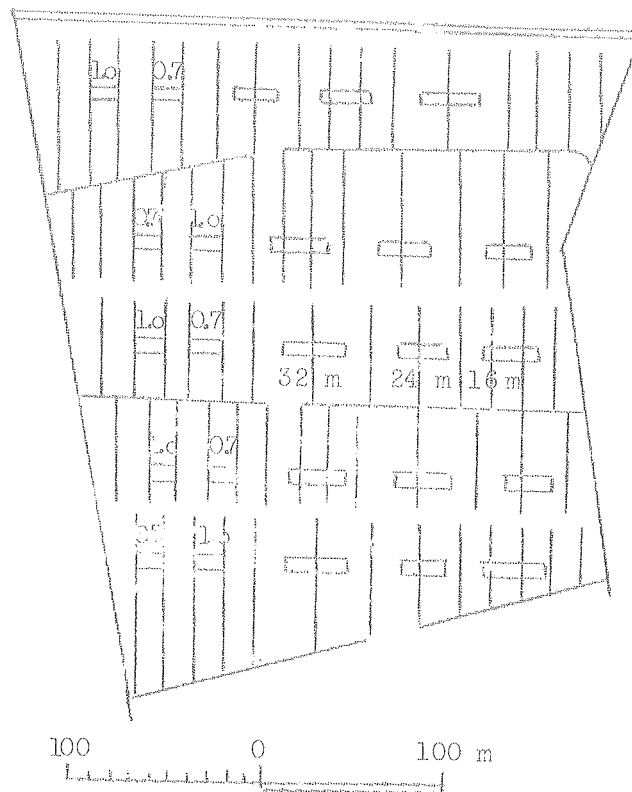
jämförelse av avkastningen för de olika försöksleden. I fortsättningen anges i förekommande fall om de anförda försökssiffrorna avser denna äldre försöksmetodik.

Utöver skördesiffrorna utgör observationerna över försöksfältens upptorkning och bärighet m.m. betydelsefulla bidrag till en riktig bedömning av försöken.

De här bilagda försöksresultaten medger inga slutsatser rörande ädningsbehovet på de berörda försöksplatserna. Resultaten bör ses och bedömas mot bakgrund av årets väderleksförhållanden. Först sedan det föreligger data för en följd av år så att olika grödor och väderleksförhållanden blivit representerade, är det möjligt att göra en bedömning av täckdningsbehovet.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöks-
 metodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna är lag-
 da parallellt med dikena, vilket framgår av de-
 taljbilden under själva dikessystemet.

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avstånds-
 försök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äl-
 dre försöksmetodik med parcellerna tvärs över dikena.

Väderleken under år 1954.

Väderleken under försöksåret redovisas här nedan i ett antal diagram. Tolv orter har valts ut som typer varvid hänsyn tagits till försökens fördelning i landet och huruvida medelvärden för en längre period funnits tillgängliga vad beträffar temperatur, nederbörd och antal nederbördsdagar. För varje ort presenteras fyra diagram: 1. temperaturdiagram, 2. summationsdiagram för under- och överskott i nederbörden, 3. diagram över antalet nederbördsdagar och 4. nederbördsdiagram. För alla fyra diagrammen gäller att den horisontella axeln är tidsaxel och siffrorna 1-12 anger årets månader.

I temperaturdiagrammet representerar den grova kurvan medeltemperaturen för perioden 1901-1930 och den smala kurvan temperaturen under året. Ett streckat område mellan kurvorna anger en period med värmeunderskott; ett ofyllt område anger en period med värmeöverskott.

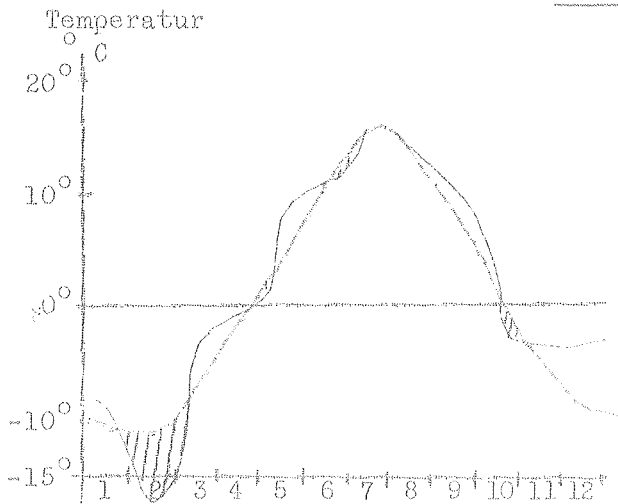
I summationsdiagrammet representeras normalnederbörden av en rät linje. Normalnederbörden gäller perioden 1901-1930. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i nederbörden under år 1954.

I diagrammet över nederbördsdagar är klassbredden 10 dagar. Den heldragna kurvan anger alltså det normala antalet nederbördsdagar pr 10 dagar. Detta "normala" antal nederbördsdagar pr 10 dagar är medeltalet under perioden 1880-1910. Det aktuella antalet nederbördsdagar under år 1954 representeras av staplarna, som alltså anger antalet nederbördsdagar av tio möjliga.

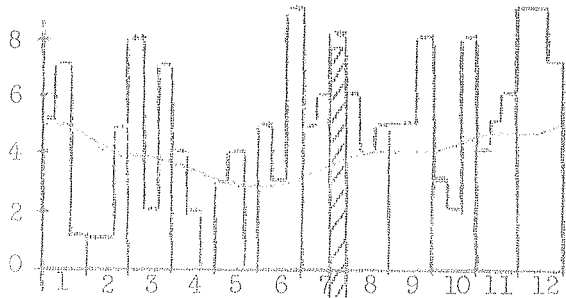
Nederbördsdiagrammet är uppbyggt på analogt sätt. Nederbörden anges alltså i antal mm pr tiodagarsperiod. Den kontinuerliga kurvan anger medeltalet för perioden 1901-1930. Trappstegskurvan anger den aktuella nederbörden 1954.

Väderleksförhållandena omnämnes inte i kommentaren till de enskilda försöken. Bedömningen av försöksresultaten bör dock göras motbakgrunden av de aktuella nederbörds- och temperaturförhållandena. De här redovisade orternas väderlek bör alltså kunna vara till ledning vid bedömning av försöksresultaten, och diagrammen bör studeras jämsides med dessa.

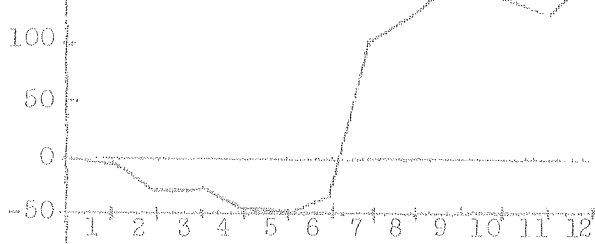
HAPARANDA

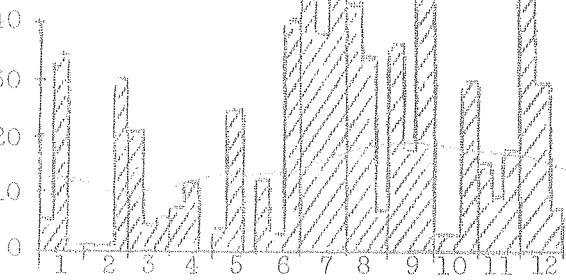
Antal
nederbördsdagar

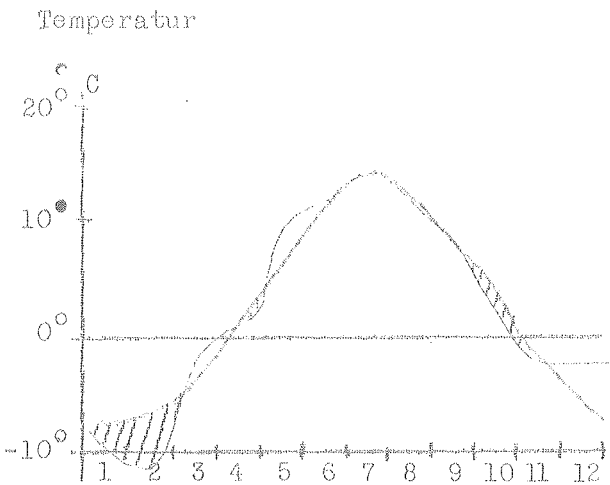
Summationskurva
Nederbörd i mm

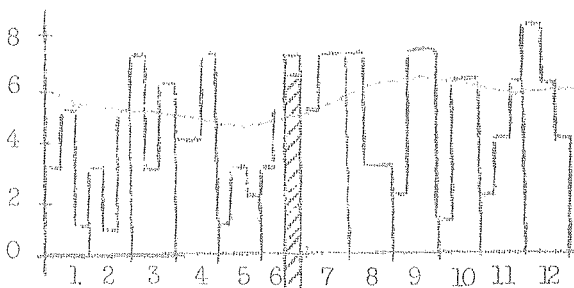
Nederbörd
i mm

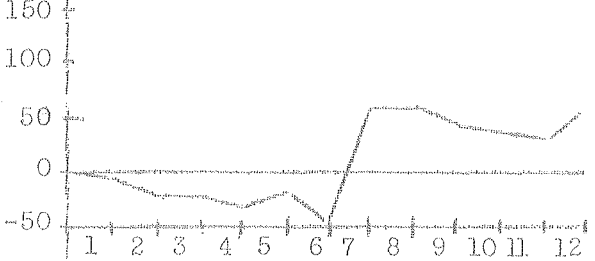
ÖSTERSUND

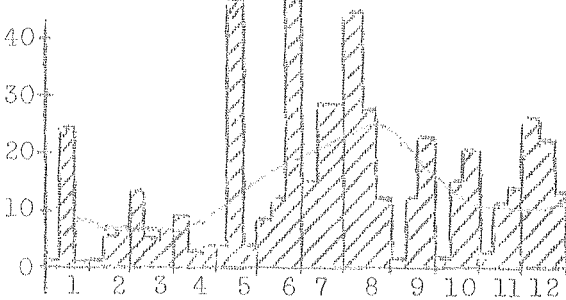
Antal
nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

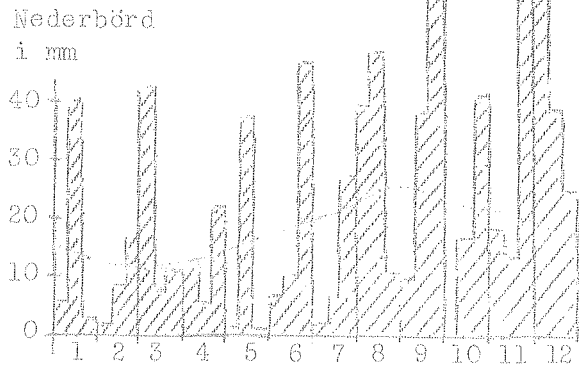
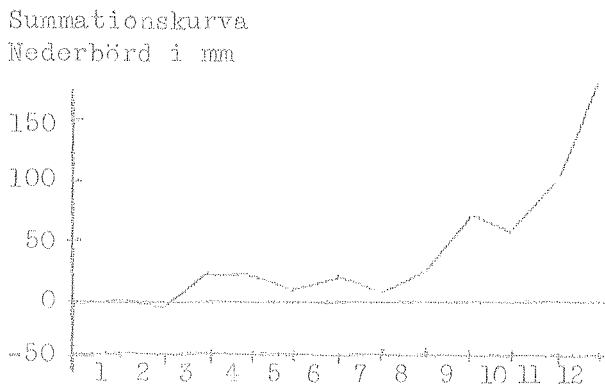
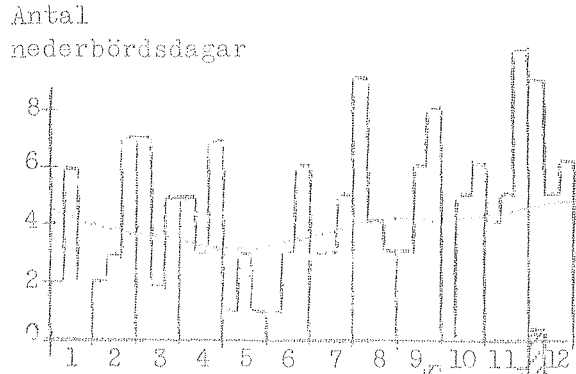
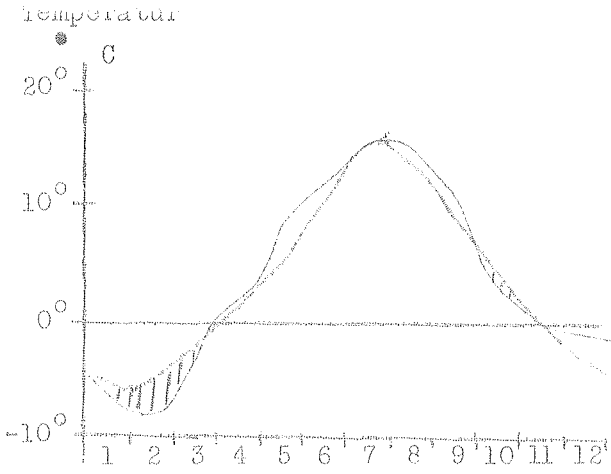

Nederbörd
i mm

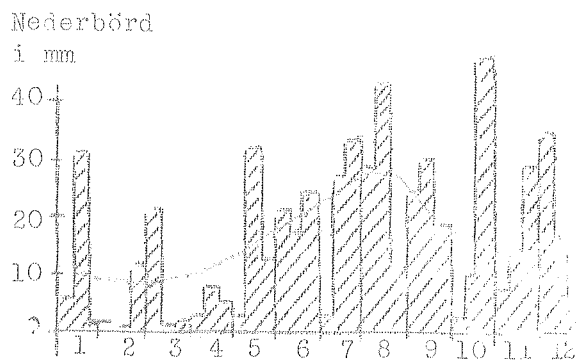
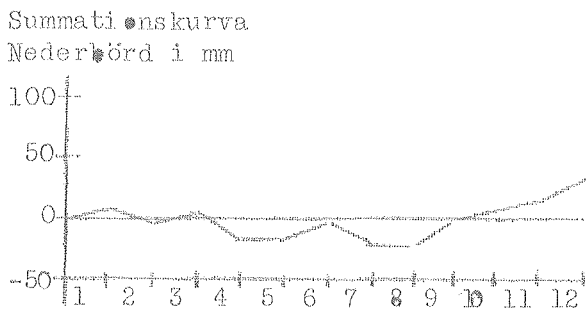
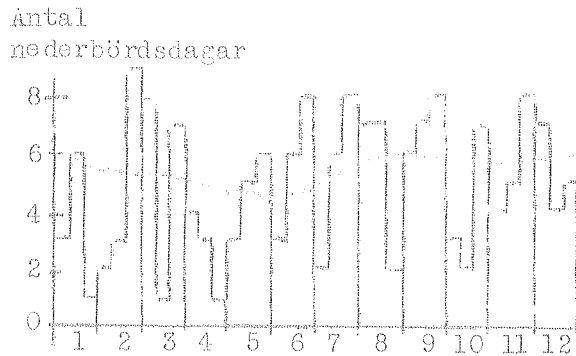
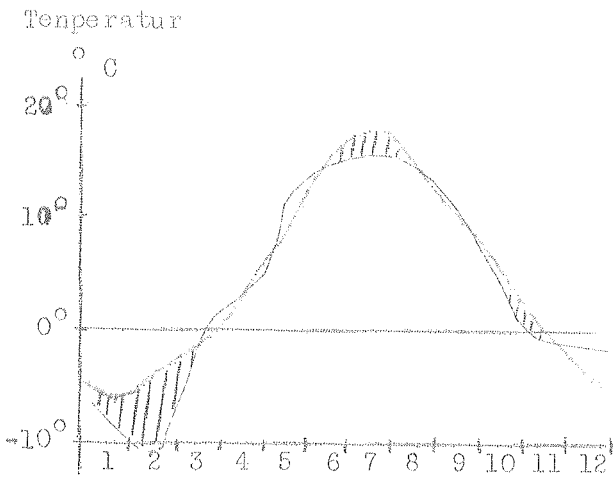

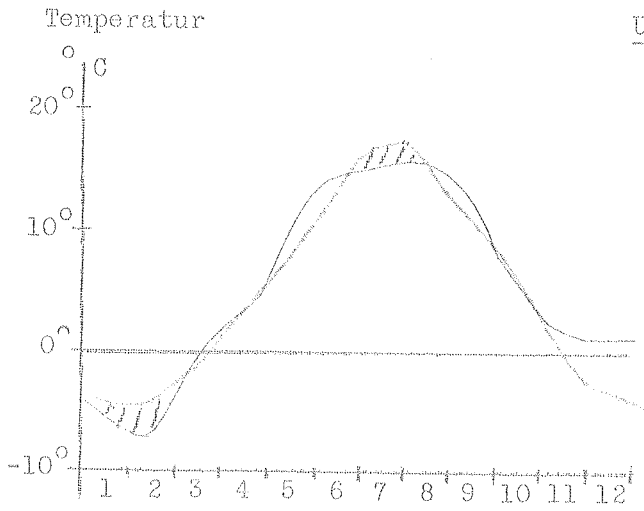
HÄRNÖSAND

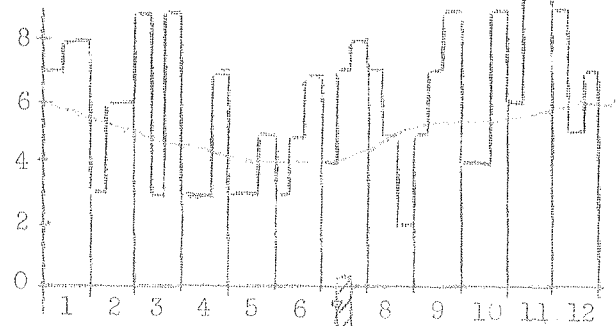
FALUN

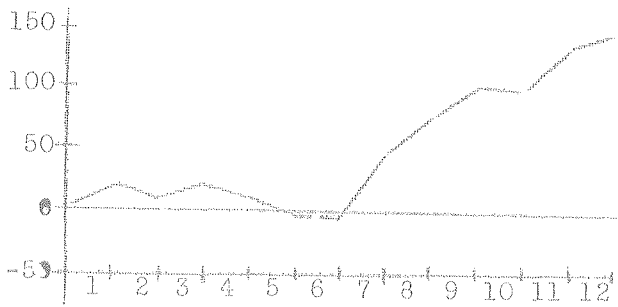
UPPSALA

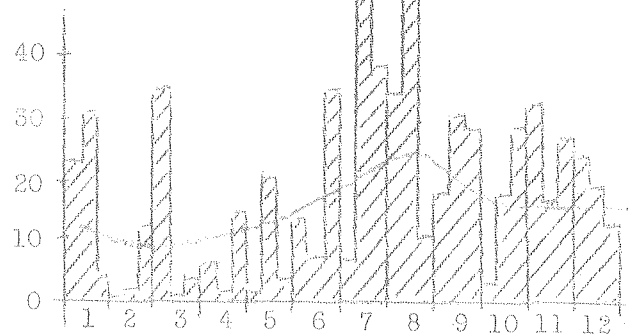
Antal nederbördsdagar

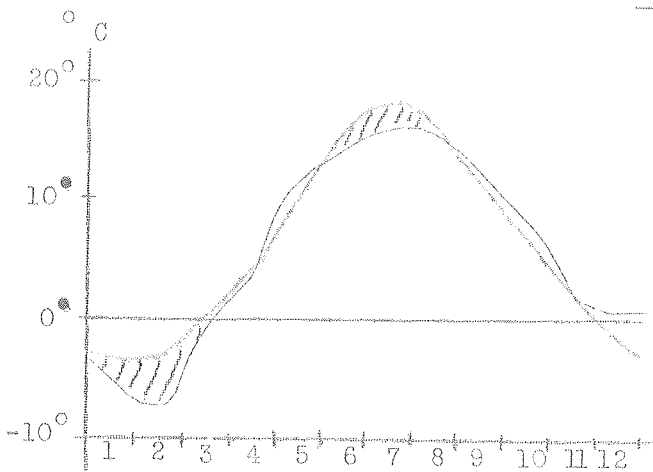
Summationskurva
Nederbörd i mm

Nederbörd
i mm

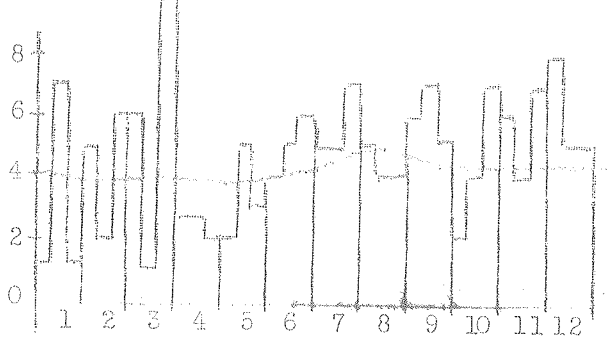

Temperatur

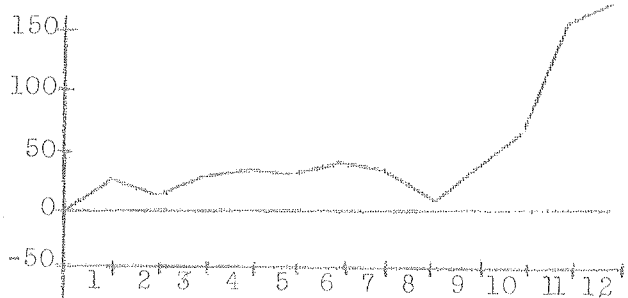

KARLSTAD

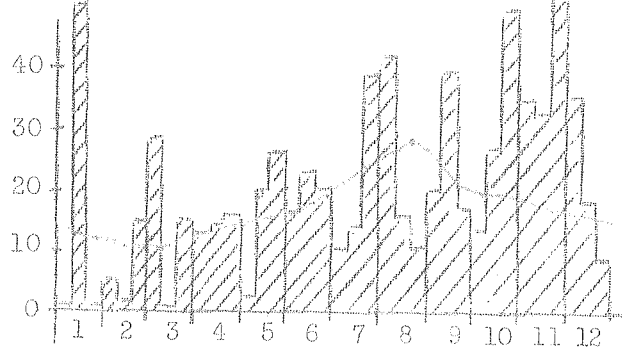
Antal nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

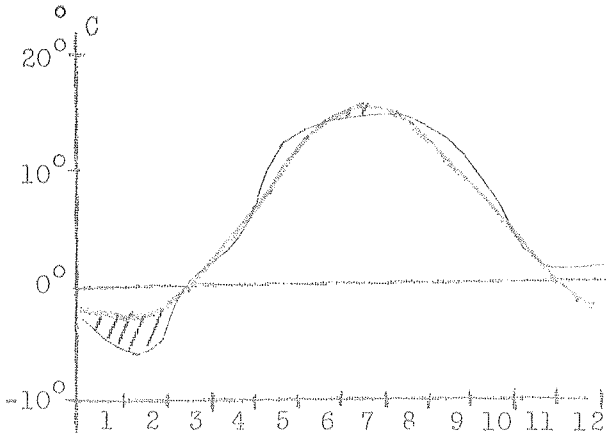

Nederbörd
i mm

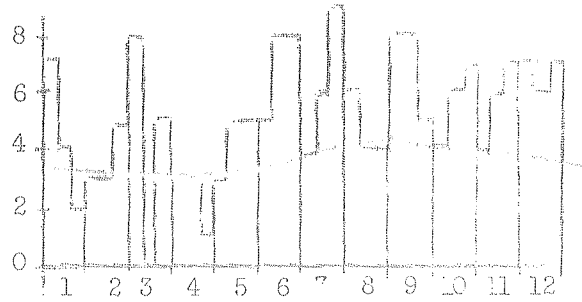

Temperatur

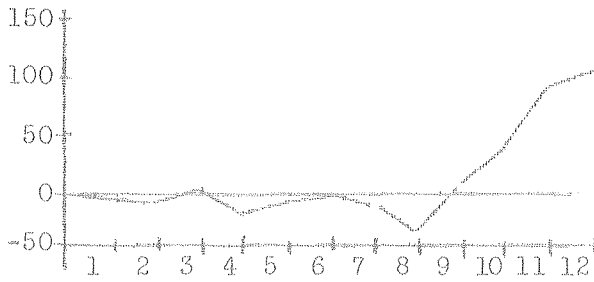
SKARA

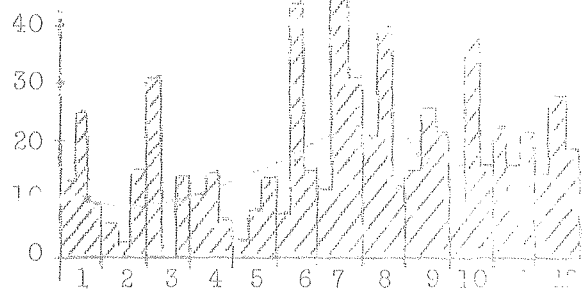
Antal nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

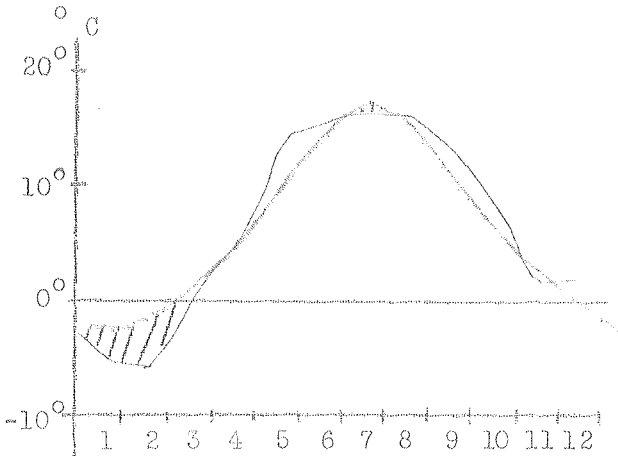

Nederbörd
i mm

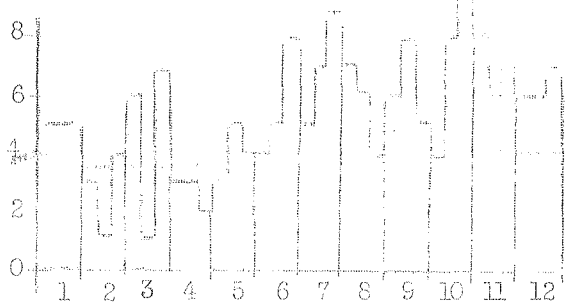

Temperatur

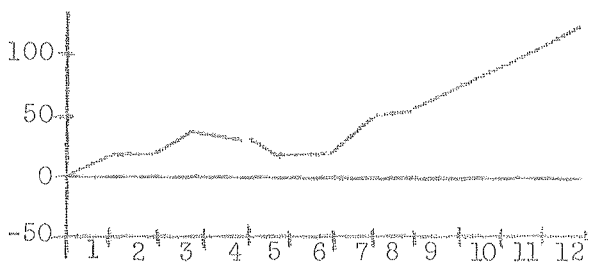
LINKÖPING

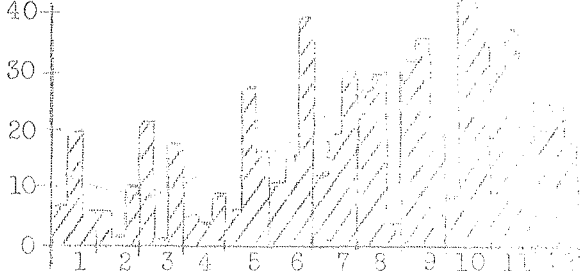
Antal nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

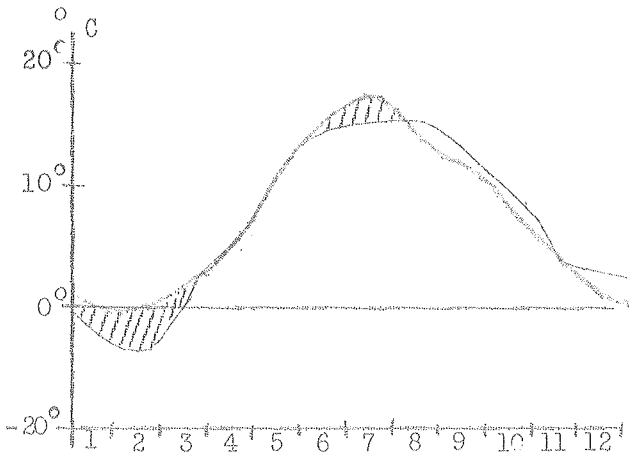

Nederbörd
i mm

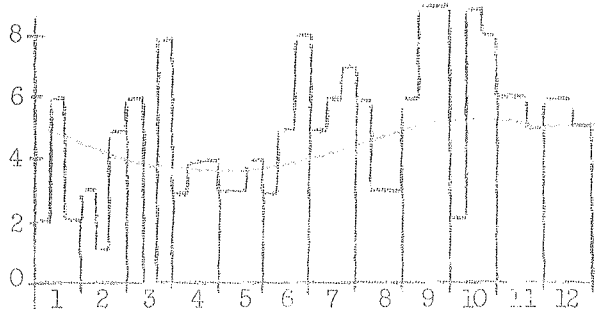

GÖTEBORG

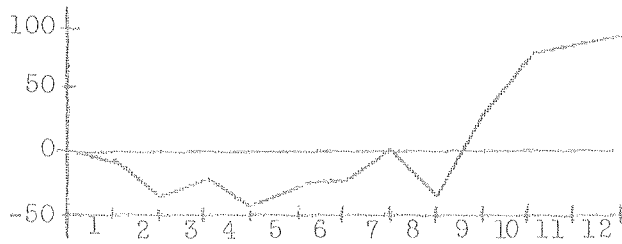
Temperatur

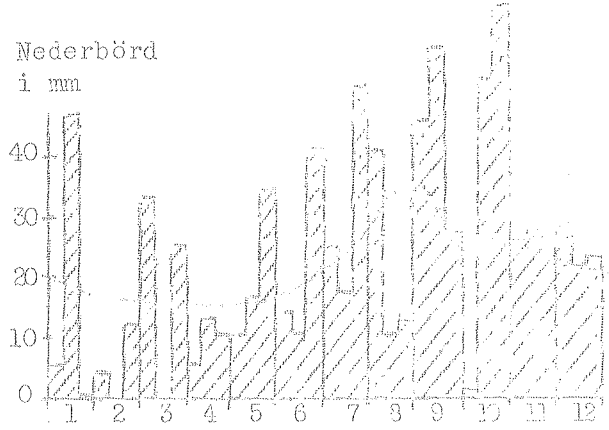
Antal nederbördsdagar

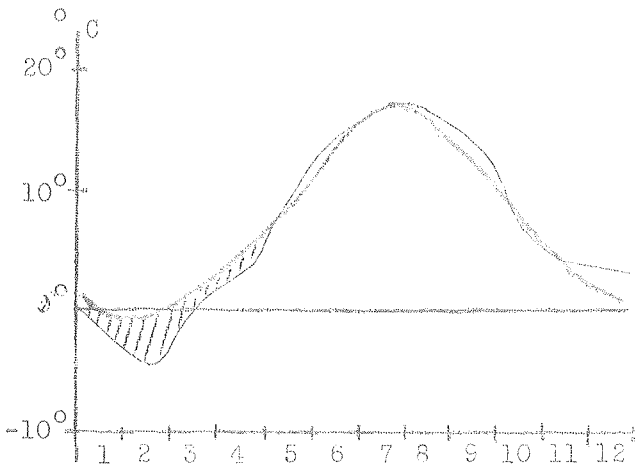
Summationskurva
Nederbörd i mm

Nederbörd
i mm

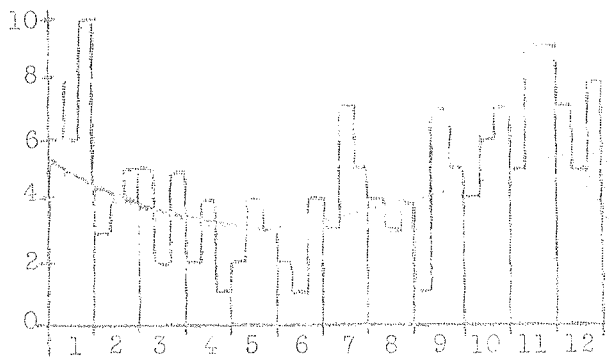

Temperatur

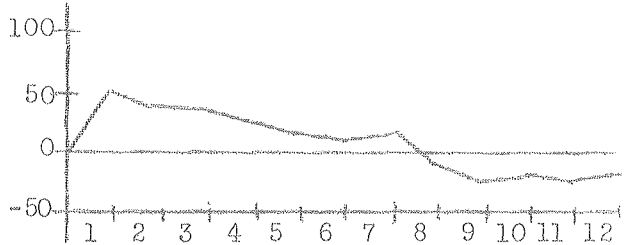

VISBY

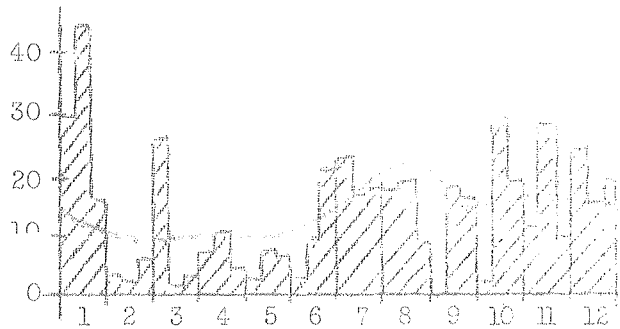
Antal nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

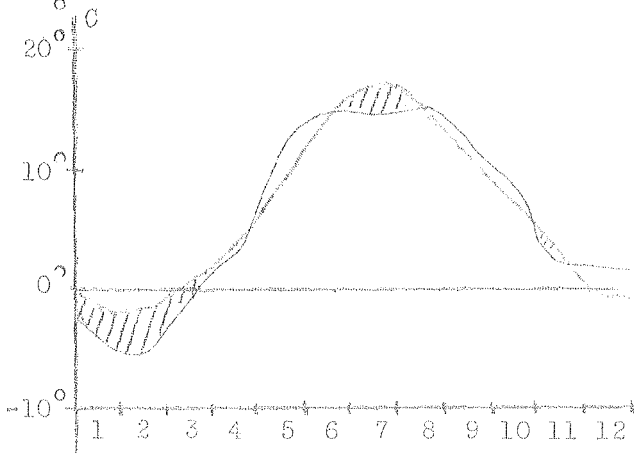

Nederbörd
i mm

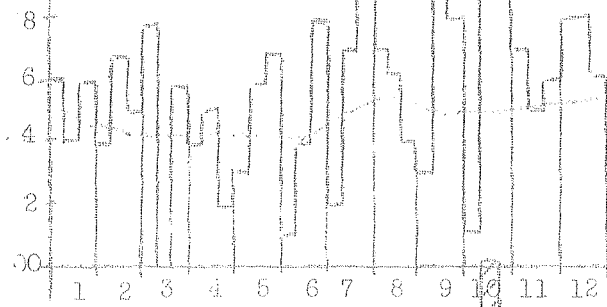

Temperatur

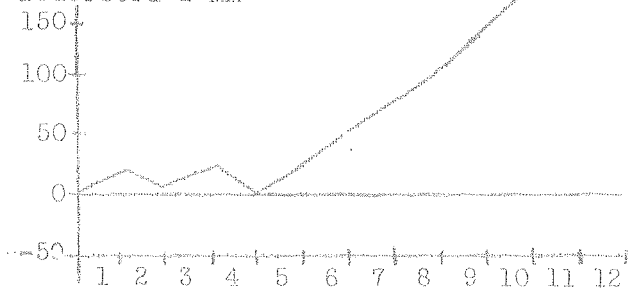

VÄXJÖ

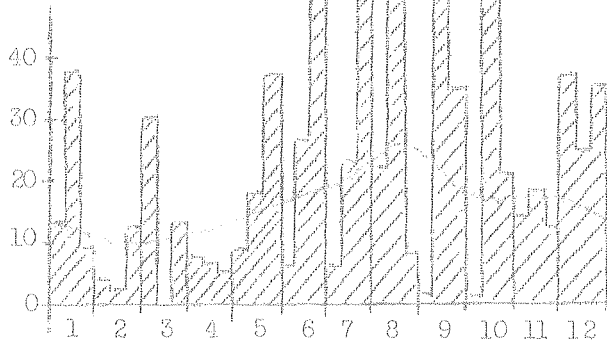
Antal nederbördsdagar

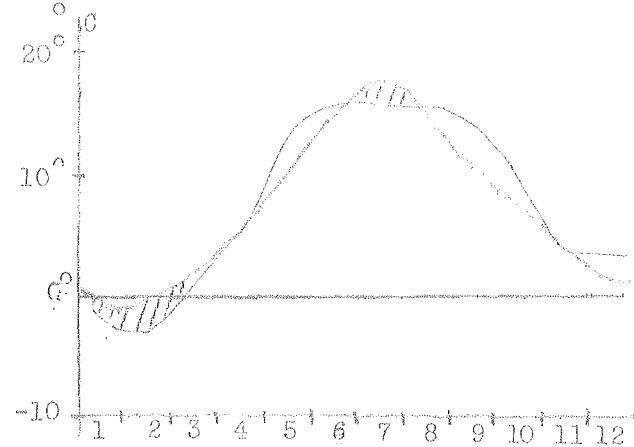
Summationskurva
Nederbörd i mm

Nederbörd i mm

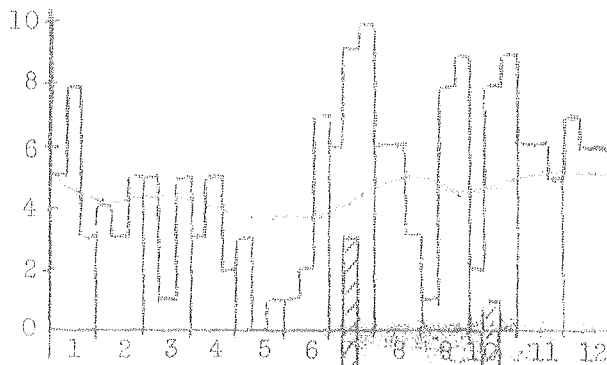

Temperatur

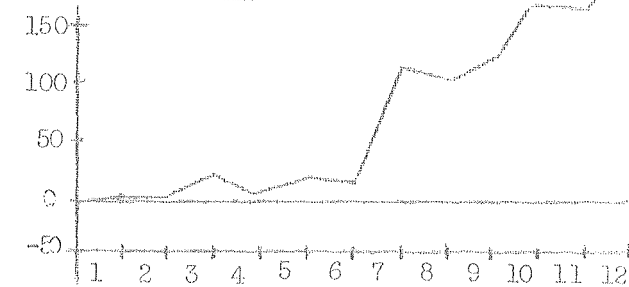

LUND

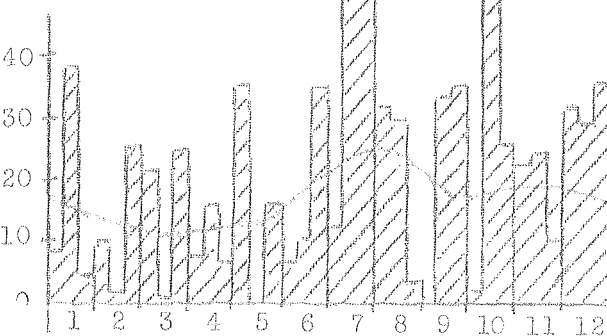
Antal nederbördsdagar

Summationskurva
Nederbörd i mm

Nederbörd i mm

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

Stockholms län

Husby By. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Nils Eskhult, Husbyby, Långhundra

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvetete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35.8	100
2	36.4 + 0.6	102
3	35.5 - 0.3	99
4	36.2 + 0.4	101
5	37.2 + 1.4	104

$m_{diff} = 0.89$ dt/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36.1	100
2	36.6 + 0.5	101
3	34.9 - 1.2	97
4	36.0 - 0.1	100
5	36.3 + 0.2	101
6	36.0 - 0.1	100
7	35.5 - 0.6	98

$m_{diff} = 0.73$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Några olikheter i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under våren. Bärigheten vid skörden och höstplöjningen var däremot betydligt sämre på de långa dikesavstånden än på de korta.

Krogsta. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta, Tingslunda

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	112.4	100
2	109.3 - 3.1	97
3	111.8 - 0.6	100
4	112.5 + 0.1	100
5	112.9 + 0.5	100

$m_{diff} = 2.49$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	116.5	100
2	113.6 - 2.9	98
3	111.9 - 4.6	96
4	114.3 - 2.2	98
5	114.5 - 2.0	98
6	115.6 - 0.9	99
7	112.9 - 3.6	97
8	112.1 - 4.4	96
9	115.1 - 1.4	99
10	115.1 - 1.4	99

$m_{diff} = 2.43$ dt hö/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas under året.

Tarv, År 1954

Försöksvärd: Tarfs Sambruksförening, Knutby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.1	100
2	42.5 + 0.4	101
3	41.7 - 0.4	99
4	40.4 - 1.7	96
5	41.7 - 0.4	99

$m_{diff} = 1.70$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.5	100
2	42.9 + 0.4	101
3	41.5 - 1.0	98
4	40.1 - 2.4	94
5	42.9 + 0.4	101
6	43.1 + 0.6	101
7	43.1 + 0.6	101
8	43.5 + 1.0	102
9	40.9 - 1.6	96
10	41.4 - 1.1	97

$m_{diff} = 1.98$ dt/ha

Ingen skördedepression mellan dikena. Ur avkastningssynpunkt har det längre dikesavståndet detta år givit en fullgod dränering. Några skillnader i bärighet har inte förekommit.

Vasa Säteri, År 1954

Försöksvärd: Godsägare K.B. Janzon, Vasa Säteri, Skepptuna

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.0	100
2	24.0 ± 0.0	100
3	25.2 + 1.2	105
4	26.0 + 2.0	108
5	26.3 + 2.3	110

$m_{diff} = 1.93$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.9	100
2	23.6 - 0.3	99
3	23.0 - 0.9	96
4	22.9 - 1.0	96
5	23.0 - 0.9	96
6	22.6 - 1.3	95
7	24.1 + 0.2	101
8	23.0 - 0.9	96
9	21.8 - 2.1	91
10	23.7 - 0.2	99

$m_{diff} = 1.86$ dt/ha

Grödan var mycket illa åtgången av snömögel (fusarium) då snön smälte undan på våren. Detta gör att skörden blivit ganska låg och ojämn. Någon skördedepression mellan dikena föreligger emellertid inte. Då de båda dikesavstånden inte heller uppvisar några skillnader ifråga om upptorkning och bärighet har en dikning med 36 meter mellan dikena detta år givit en fullgod dränering.

Uppsala län

Håga, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Valentin Wässman, Håga gård, Biskopskulla

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvetete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40.3	100
2	41.5 + 1.2	103
3	39.9 - 0.4	99
4	39.6 - 0.7	98
5	40.0 - 0.3	99

$m_{diff} = 0.81$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41.2	100
2	41.2 ± 0.0	100
3	38.9 - 2.3	94
4	41.3 + 0.1	100
5	41.3 + 0.1	100
6	40.4 - 0.8	98
7	40.2 - 1.0	98
8	41.1 - 0.1	100
9	41.3 + 0.1	100
10	41.5 + 0.3	101

$m_{diff} = 1.16$ dt/ha

Någon skördnedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Inte heller i fråga om upp-torkning och bärighet har några olikheter kunnat förmärkas.

Marsta. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 13.5 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	43.4	100
2	42.9 - 0.5	99
3	43.1 - 0.3	99
4	43.8 + 0.4	101
5	43.8 + 0.4	101

$m_{diff} = 0.73$ dt/ha

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	44.6	100
2	44.3 - 0.3	99
3	42.8 - 1.8	96
4	43.4 - 1.2	97
5	45.8 + 1.2	103
6	45.6 + 1.0	102
7	45.3 + 0.7	102

$m_{diff} = 1.11$ dt/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.0	100
2	42.5 + 0.5	101
3	41.7 - 0.3	99
4	43.2 + 1.2	103
5	42.1 + 0.1	100
6	42.7 + 0.7	102
7	42.8 + 0.8	102
8	42.3 + 0.3	101
9	42.3 + 0.3	101
10	43.3 + 1.3	103

$m_{diff} = 0.92$ dt/ha

Avstånds- och djupförsök

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 13,5 m	39,0	100
- " - 18,0 m	39,5 + 0,5	101
- " - 27,0 m	39,4 + 0,4	101
Dikesdjup 0,70 m	39,4	100
- " - 1,10 m	39,2 - 0,2	100

$m_{diff} = 1,41$ dt/ha

Bandförsöket visar ingen skördedepression mellan dikena. Likaså finns det inget utslag för den tätare dikningen då försöket skördats enl. den äldre försöksmetodiken. Även upptorkningen och bärligheten har varit jämn över hela fältet. Under de förhållanden som varit rådande under året har 27-metersdikningen givit en fullgod dränering.

Differensen mellan de olika dikesdjupen ligger helt inom försöksfältets ram. Någon menlig inverkan av den grunda dikningen har alltså inte kunnat förmärkas.

Stora Kil. År 1954

Försöksvärd: Godsägare Paul Ekman, St. Kils gård, Börje, Uppsala

Jordart: Gyttejlera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19.6	100
2	19.2 - 0.4	98
3	20.9 + 1.3	107
4	19.8 + 0.2	101
5	18.2 - 1.4	92

$m_{diff} = 0.48$ dt/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19.0	100
2	18.2 - 0.8	96
3	17.9 - 1.1	94
4	18.9 - 0.1	100
5	19.2 + 0.2	101
6	19.4 + 0.4	102
7	18.9 - 0.1	100
8	19.0 ± 0.0	100
9	19.8 + 0.8	104
10	18.5 - 0.5	97

$m_{diff} = 0.77$ dt/ha

Av resultaten framgår att grödan är lika stor mellan diken som intill dem på såväl 20 som 40-metersavstånden. 40 meters dikesavstånd har alltså ur avkastningssynpunkt givit en fullgod dränering. Bärigheten vid skörden var dålig över hela fältet, som blev sönderkört av traktor- och skördetröskhjul. Ingen egentlig skillnad mellan de olika dikesavstånden. Endast i dikenas omedelbara närhet var bärigheten god.

Örbyhus, (Norrby gård), År 1954

Försöksvärd: Örbyhus godsförvaltning, Örbyhus

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21,3	100
2	19,3 - 2,0	91
3	18,8 - 2,5	88
4	18,3 - 3,0	86
5	18,8 - 2,5	88

$m_{diff} = 0,65$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,1	100
2	21,1 - 1,0	96
3	21,4 - 0,7	97
4	21,4 - 0,7	97
5	21,7 - 0,4	98
6	20,9 - 1,2	95
7	21,4 - 0,7	97
8	21,2 - 0,9	96
9	20,6 - 1,5	93
10	20,7 - 1,4	94

$m_{diff} = 0,63$ dt/ha

En antydning till lägre skörd mellan dikena föreligger. Den är dock obetydlig. Då dessutom de båda dikesavstånden inte visat någon skillnad i upptorkning och bärighet, har 36-metersdikningen detta år givit en fullgod dränering.

Södermanlands län

Edeby, År 1954

Försöksvärd: Lantmästare G.A. af Ekenstam, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.9	100
2	42.6 - 0.3	99
3	42.1 - 0.8	98
4	42.4 - 0.5	99
5	42.2 - 0.7	98

$m_{diff} = 0.71$ dt/ha

Dikesavstånd 30 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.4	100
2	43.0 + 0.6	101
3	43.7 + 1.3	103
4	42.1 - 0.3	99
5	42.2 - 0.2	100
6	41.7 - 0.7	98
7	40.9 - 1.5	97
8	42.4 + - 0	100
9	41.9 - 0.5	99
10	41.9 - 0.5	99

$m_{diff} = 0.84$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Några olikheter mellan försöksmomenten ifråga om upptorkning och bärighet har ej kunnat märkas.

Gärdesta. År 1954

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	81.8	100
2	74.0 - 7.8	91
3	73.9 - 7.9	90
4	80.4 - 1.4	98
5	83.9 + 2.1	103

$m_{diff} = 4.55$ dt hö/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	87.5	100
2	77.3 - 10.2	88
3	78.2 - 9.3	89
4	80.6 - 6.9	92
5	79.6 - 7.9	91
6	80.6 - 6.9	92
7	77.5 - 10.0	89
8	83.2 - 4.3	95
9	81.1 - 6.4	93
10	74.4 - 13.1	85

$m_{diff} = 5.72$ dt hö/ha

En mindre skördedepression mellan dikena föreligger på 16-meters-avståndet. Den ligger dock helt inom försöksfelets ram. På det långa avståndet kommer inga skördenedsättningar till synes. Någon skillnad i upptorkning och bärighet har inte kunnat förmärkas. 32-meters dikesavstånd har alltså detta år givit en fullgod dränering.

Humlekärr, År 1954

Försöksvärd: Jägmästare F. Sederholm, Ålberga gård

Matj.: Måttligt mulhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29.1	100
2	28.0 - 1.1	96
3	28.0 - 1.1	96
4	27.4 - 1.7	94
5	28.2 - 0.9	97

$m_{diff} = 1.22$ dt/ha

Dikesavstånd 25 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30.9	100
2	31.5 + 0.6	102
3	30.1 - 0.8	97
4	30.0 - 0.9	97
5	32.9 + 2.0	107
6	31.3 + 0.4	101
7	30.8 - 0.1	100

$m_{diff} = 1.43$ dt/ha

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Några skillnader i upptorkning mellan olika dikningar kunde ej förmärkas under våren. Ej heller framträdde några större olikheter i bärighet vid skörd och höstplöjning.

Törsta. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jönåker

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36.2	100
2	37.6 + 1.4	104
3	35.6 - 0.6	98
4	37.0 + 0.8	102
5	36.8 + 0.6	102

$m_{diff} = 0.75$ dt/ha

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38.6	100
2	37.8 - 0.8	98
3	38.0 - 0.6	98
4	37.3 - 1.3	97
5	36.1 - 2.5	94
6	35.3 - 3.3	92
7	36.7 - 1.9	95
8	37.4 - 1.2	97
9	36.5 - 2.1	95
10	37.3 - 1.3	97

$m_{diff} = 0.94$ dt/ha

Det stora dikesavståndet visar en viss skördedepression mellan dikena. Den är dock inte så stor att den motiverar en tätare dikning. Några olikheter i upptorkning och bärighet har inte kunnat förmärkas. Detta år har alltså 28-meters dikesavstånd givit en fullgod dränering.

Vallby prästgård, År 1954

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård,
Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Älv: Mycket styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	43.8	100
2	41.7 - 2.1	95
3	44.8 + 1.0	102
4	44.0 - 0.2	101
5	41.4 - 2.4	95

$m_{diff} = 2.78$ dt hö/ha

Dikesavstånd 48 m (endast 2 upprepningar)

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	41.7	100
2	41.7 + - 0	100
3	42.8 + 1.1	103
4	41.7 + - 0	100
5	43.0 + 1.3	103
6	43.4 + 1.7	104
7	41.1 - 0.6	99
8	41.7 + - 0	100
9	43.0 + 1.3	103
10	43.4 + 1.7	104
11	41.0 - 0.7	98
12	42.1 + 0.4	101
13	38.8 - 2.9	93
14	39.6 - 2.1	95
15	39.6 - 2.1	95

$m_{diff} = 3.18$ dt hö/ha

Skörden är ganska låg. Någon skördedepression mellan dikena förekommer inte. Inga olikheter i fråga om upptorkning och bärlighet rapporteras. 48-meters dikesavstånd tycks detta år ha givit en tillräcklig dränering.

Östergötlands län

Bjursby, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Elis Andersson, Bjursby, Linköping

Matj.: Måttligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21.0	100
2	21.6 + 0.6	103
3	21.0 + - 0	100
4	20.2 - 0.8	96
5	20.7 - 0.3	99

$m_{diff} = 0.81$ dt/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17.1	100
2	14.8 - 2.3	87
3	15.7 - 1.4	92
4	14.8 - 2.3	87
5	16.1 - 1.0	94
6	17.9 + 0.8	105
7	17.3 + 0.2	101

$m_{diff} = 0.96$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Upptorkningen på våren var jämn. Något sämre bärighet på det längre dikesavståndet vid skörden.

Stora Greby, År 1954

Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikingstad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41.9	100
2	46.2 + 4.3	110
3	43.2 + 1.3	103
4	44.1 + 2.2	105
5	43.4 + 1.5	104

$m_{diff} = 1.65$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42.5	100
2	42.1 - 0.4	99
3	42.2 - 0.3	99
4	41.3 - 1.2	97
5	41.8 - 0.7	98
6	41.8 - 0.7	98
7	42.7 + 0.2	101
8	43.2 + 0.7	102
9	42.7 + 0.2	101
10	43.4 + 0.9	102

$m_{diff} = 1.29$ dt/ha

Ingen skördedepression mellan dikena. Upptorkningen på våren var jämn och bärigheten vid skörden god. I årets försök har alltså 32-meters dikesavstånd givit en fullgod dränering.

Säby, År 1954

Försöksvärd: Godsarrendator Sven Hannell, Säby, Östra Stenby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44.0	100
2	37.7 - 6.3	86
3	40.2 - 3.8	91
4	38.7 - 5.3	88
5	36.0 - 8.0	82

$m_{diff} = 1.61$ dt hö/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	40.1	100
2	35.0 - 5.1	87
3	34.8 - 5.3	87
4	34.0 - 6.1	85
5	35.0 - 5.1	87
6	32.7 - 7.4	82
7	35.1 - 5.0	88
8	32.6 - 7.5	81
9	33.3 - 6.8	83
10	32.5 - 7.6	81

$m_{diff} = 1.71$ dt hö/ha

Statistiskt säkra utslag föreligger i försöket. Det är dock i huvudsak de parceller, som ligger alldeles i anslutning till dikena, som svarar för det signifikanta utslaget. Upptorkning och bärighet har varit tillfredsställande. Vid en avvägning mellan dikningskostnaden och den högre skörden vid den intensivare dikningen, kommer man till att det detta år inte varit anledning att minska avståndet under 32 meter.

Vänge Södergård, År 1954

Försöksvärd: Arrendator Thure Carlsson, Rystads Handelsträdgård,
St. Vänge Södergård

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36.1	100
2	34.7 - 1.4	96
3	33.6 - 2.5	93
4	33.9 - 2.2	94
5	34.4 - 1.7	95

$m_{diff} = 1.11$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.5	100
2	30.4 - 3.1	91
3	31.3 - 2.2	93
4	30.1 - 3.4	90
5	31.0 - 2.5	93
6	32.2 - 1.3	96
7	30.5 - 3.0	91
8	29.6 - 3.9	88
9	29.7 - 3.8	89
10	30.1 - 3.4	90

$m_{diff} = 1.42$ dt/ha

En viss skördedepression mellan dikena föreligger. Denna kan dock inte anges med någon statistisk säkerhet. Det mervärde, som den högre skörden vid det kortare dikesavståndet representerar, motsvaras ungefär av den högre kostnaden för denna intensivare dränering. Någon nämnvärd skillnad på bärigheten mellan de båda dikesavstånden har inte noterats detta år.

Västerby, År 1954

Försöksvärd: Arr, H. Jönsson, Västerby, Vikingstad

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29.8	100
2	30.1 + 0.3	101
3	32.0 + 2.2	107
4	31.7 + 1.9	106
5	31.8 + 2.0	107

$m_{diff} = 1.20$ dt/ha

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31.9	100
2	31.9 ± 0.0	100
3	32.1 + 0.2	101
4	30.6 - 1.3	96
5	30.7 - 1.2	96
6	31.1 - 0.8	98
7	32.2 + 0.3	101

$m_{diff} = 1.09$ dt/ha

Dikesavstånd 25 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.2	100
2	32.2 ± 0.0	100
3	32.1 - 0.1	100
4	32.2 + 0.0	100
5	33.0 + 0.8	103
6	32.4 + 0.2	101
7	32.7 + 0.5	102
8	32.1 ± 0.1	100
9	32.2 ± 0.0	100
10	32.2 ± 0.0	100

$m_{diff} = 1.05$ dt/ha

Inga utslag i försöket. Ur avkastningssynpunkt tycks 25-meters dikesavstånd ha varit fullt tillräckligt detta år.

Avstånds- och djupförsök

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	28,1	100
- " - 20 m	28,0 - 0,1	100
- " - 25 m	26,6 - 1,5	95
Dikesdjup 0,75 m	26,8	100
- " - 1,00 m	28,3 + 1,5	106

$m_{diff} = 1,51 \text{ dt/ha}$

Skillnaden i skörd mellan 25-metersavstånden och de båda övriga är ungefär lika stor som försöksfelet. Utslaget kan alltså inte tillmätas någon betydelse för ett enskilt år. Detsamma gäller om djupförsöket.

Skillnader i upptorkningen på våren mellan 15 och 25-meteravstånden har varit c:a 3-4 dagar vid sådden. På några av de långa dikesavstånden har bärigheten vid höstplöjningen varit sämre än på fältet i övrigt.

Några olikheter mellan de båda dikesdjupen i fråga om bärighet och upptorkning har inte framträtt.

Kronobergs län

Ingelstads lantmannaskola, År 1954

Försöksvärd: Ingelstads Lantmannaskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21.8	100
2	21.1 - 0.7	97
3	19.2 - 2.6	88
4	19.4 - 2.4	89
5	18.6 - 3.2	85

$m_{diff} = 1.23$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.2	100
2	19.0 - 3.2	86
3	17.4 - 4.8	78
4	16.1 - 6.1	73
5	16.0 - 6.2	72
6	15.5 - 6.7	70
7	14.8 - 7.4	67
8	14.5 - 7.7	65
9	13.5 - 8.7	61
10	14.7 - 7.5	66

$m_{diff} = 0.67$ dt/ha

Statistiskt säkra utslag föreligger i detta försök. På det längre dikesavståndet är skördedepressionen så stor, att ett dikesavstånd på 16 meter hade varit ekonomiskt riktig detta år. Vid en minskning av avståndet under 16 meter ned till 10 meter uppväges den ökade skörden av den högre dikningskostnaden. De långa dikesavstånden visade en viss eftersläpning i fråga om upp-torkningen på våren. På hösten var marken uppblött av regn och bärigheten dålig. Påtagliga skillnader mellan försöksleden kunde inte iakttagas.

Ryssby Lantmannaskola, År 1954

Försöksvärd: Ryssby Lantmannaskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig grovmo

Alv: Sandig grovmo

Gröda: Höstvetete

Avståndsförsök

Försöket omfattar endast ett dikesavstånd.

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15.6	100
2	18.5 + 2.9	119
3	18.7 + 3.1	120
4	18.8 + 3.2	121
5	18.2 + 2.6	117
6	17.2 + 1.6	110
7	16.8 + 1.2	108
8	16.8 + 1.2	108
9	17.8 + 2.2	114
10	16.3 + 0.7	105

Skörd 1.36 dt/ha

Ingen skördenedsättning mellan dikena. Upptorkningen på våren och bärigheten på hösten har varit jämna över hela fältet. Detta år har alltså 32-meters dikesavstånd givit fullgod dränering.

Kalmar län

Ekerum, År 1954

Försöksvärd: Stiftelsen Ekerums gård, Högstrum

Jordart: Grovmo - mellansand

Gröda: Höstrybs

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14.9	100
2	13.7 - 1.2	92
3	14.4 - 0.5	97
4	14.4 - 0.5	97
5	14.3 - 0.6	96

$m_{diff} = 0.96$ dt/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15.2	100
2	13.1 - 2.1	86
3	13.4 - 1.8	88
4	11.4 - 3.8	75
5	13.6 - 1.6	90
6	12.4 - 2.8	82
7	11.3 - 3.9	74
8	12.2 - 3.0	80
9	11.9 - 3.3	78
10	11.7 - 3.5	77

$m_{diff} = 0.88$ dt/ha

Det längre dikesavståndet har en statistiskt säker skördned-sättning mellan dikena. Den är i årets försök så stor, att den intensivare dikningen hade varit ekonomiskt fördelaktigare. Mot upp-torkning och bärighet har inga anmärkningar gjorts.

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodikern.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 20 m	25.5	100
- " -	25.5 ± 0.0	100

$m_{diff} = 0.62$ dt/ha

Då försöket skördas enligt denna metod, kommer inga utslag till synes.

Gotlands län

Lyrungs. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Moig lättare moränmellanlera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	84.7	100
2	85.9 + 1.2	101
3	85.9 + 1.2	101
4	86.9 + 2.2	103
5	84.4 - 0.3	100

$m_{diff} = 1.91$ dt hö/ha

Dikesavstånd 22 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	81.6	100
2	82.9 + 1.3	102
3	80.7 - 0.9	99
4	84.4 + 2.8	103
5	82.4 + 0.8	101
6	85.4 + 3.8	105
7	86.0 + 4.4	105

$m_{diff} = 3.73$ dt hö/ha

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	75.0	100
2	80.6 + 4.6	106
3	80.3 + 4.3	106
4	82.2 + 6.2	108
5	80.6 + 4.6	106
6	78.5 + 2.5	103
7	81.4 + 5.4	107
8	80.1 + 4.1	105
9	81.1 + 5.1	107
10	79.2 + 3.2	104

$m_{diff} = 2.07$ dt hö/ha

II. Försöket skördat. enl den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	61.8	100
- " - 22 m	63.4 + 1.6	103
- " - 28 m	63.1 + 1.3	102

$m_{diff} = 3.02$ dt hö/ha

Inga skillnader i skörd föreligger mellan de i försöket prövade dikesavstånden. Inte heller har några olikheter framträtt i fråga om upptorkning eller bärighet, 28-meters dikesavstånd skulle alltså ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Lövsta, År 1954

Försöksvärd: Gotlands läns lantmennaskola, Lövsta, Gotlands Karby

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Moig moränlättilera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.0	100
2	34.0 ± 0.0	100
3	34.7 + 0.7	102
4	33.3 - 0.7	98
5	33.1 - 0.9	97

$m_{diff} = 0.95$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29.9	100
2	30.7 + 0.8	103
3	31.3 + 1.4	105
4	30.5 + 0.6	102
5	30.7 + 0.8	103
6	31.0 + 1.1	104
7	31.1 + 1.2	104
8	30.1 + 0.2	101
9	30.1 + 0.2	101
10	29.4 - 0.5	98

$m_{diff} = 0.80$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Några olikheter mellan de i försöket ingående dikningarna ifråga om övervintring, upptorkning och bärighet har ej kunnat iakttagas.

Blekinge län

Hammarby, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Fredrik Svensson, Hammarby, Jämjöslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Svagt lerig mo

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	57.0	100
2	54.0 - 3.0	95
3	54.1 - 2.9	95
4	52.7 - 4.3	93
5	54.4 - 2.6	95

$m_{diff} = 2.46$ dt hö/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63.1	100
2	64.5 + 1.4	102
3	63.3 + 0.2	100
4	62.1 - 1.0	98
5	61.2 - 1.9	97
6	62.2 - 0.9	99
7	62.5 - 0.6	99
8	62.5 - 0.6	99
9	64.7 + 1.6	103
10	65.9 + 2.8	104

$m_{diff} = 2.20$ dt hö/ha

Den effekt, som kommit till synes på 32-metersavståndet, hänförs sig helt till parcellen närmast diket. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Några olikheter ifråga om upptorkningen på våren och bärigheten på hösten har inte iakttagits.

Kristianstads län

Ausås, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Sockerbetor

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	314.6	100
2	311.9 - 2.7	99
3	311.1 - 3.5	99
4	322.9 + 8.3	103
5	311.2 - 3.4	99

$m_{diff} = 7.69$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	323.1	100
2	309.5 - 13.6	96
3	303.1 - 20.0	94
4	315.1 - 8.0	98
5	315.9 - 7.2	98
6	308.1 - 15.0	95
7	305.1 - 18.0	94
8	316.9 - 6.2	98
9	303.0 - 20.1	94
10	300.7 - 22.4	93

$m_{diff} = 8.22$ dt/ha

Vid det större dikesavståndet föreligger för parcellen närmast dikena en tendens till högre avkastning. Mellan övriga parceller har det knappast erhållits några skillnader. Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ha givit en tillräckligt god dränering.

Tranarp. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreasson, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	26.8	100
2	30.1 + 3.3	112
3	31.0 + 4.2	116

$m_{diff} = 1.66$ dt hö/ha

Dikesavstånd 30 m med tubulering tvärs över dikena

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	26.0	100
2	28.2 + 2.2	109
3	29.6 + 3.6	114
4	26.9 + 0.9	104
5	27.2 + 1.2	105
6	26.2 + 0.2	101
7	28.8 + 2.8	111
8	28.0 + 2.0	108
9	28.9 + 2.9	111

$m_{diff} = 3.38$ dt hö/ha

Vallbeståndet är kient och ojämnt. Inga skördedepressioner mellan dikena, förekommer. Däremot har parcellen närmast intill diket givit lägre skörd än de övriga. Upptorkning och bärighet har varit jämn över hela fältet. Mellan dikena hade klöver en gulaktig färgton, troligen beroende på de stora nederbördsmängder, som fallit under sommaren. Ingen nämnvärd skillnad mellan försöksleden härvidlag.

Malmöhus län

Nybo gård. År 1954

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendal, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Sockerbetor

Avståndsförsök

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Dikesavstånd 12 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	271.6	100
2	260.6 - 11.0	96
3	252.5 - 19.0	93

$m_{diff} = 6.73$ dt/ha

Mellan dikena föreligger en skördedepression, som faststälts med ganska stor statistisk säkerhet. Vid en jämförelse mellan å ena sidan skördestegringen vid kortare dikesavstånd och å andra sidan dikningskostnaden vid denna intensivare dränering, kommer man till att ett dikesavstånd på 8 - 10 meter hade varit ekonomiskt lönande detta år.

Svalöv, År 1954

Försöksvärd: Allmänna Svenska Utsädesbolaget, Svalöv

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Sandig moränlättilera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,8	100
2	27,9 + 0,1	100
3	29,0 + 1,2	104
4	28,8 + 1,0	104
5	29,1 + 1,3	105

$$m_{\text{diff}} = 0,56 \text{ dt/ha}$$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,0	100
2	27,9 + 0,9	103
3	28,2 + 1,2	104
4	29,1 + 2,1	108
5	28,6 + 1,6	106
6	28,0 + 1,0	104
7	28,5 + 1,5	106
8	29,2 + 2,2	108
9	29,6 + 2,6	110
10	28,6 + 1,6	106

$$m_{\text{diff}} = 0,73 \text{ dt/ha}$$

Någon skördenedsättning mellan dikena föreligger inte i årets försök. Tvärtom tycks dikesparcellerna ha lämnat något lägre skörd än de övriga. Ur avkastningssynpunkt skulle alltså 24-metersavståndet vara fullt tillräckligt. På våren förelåg vid sådden ingen skillnad i upptorkning och bärighet, men då kornet skördades i augusti var bärigheten på det långa dikesavståndet tydligt sämre än på det korta.

Svenstorp, År 1954

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24,4	100
2	25,3 + 0,9	104
3	24,1 - 0,3	99
4	25,4 + 1,0	104
5	25,7 + 1,3	105

$m_{diff} = 0,87$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,3	100
2	22,7 - 0,6	97
3	22,9 - 0,4	98
4	22,4 - 0,9	96
5	24,2 + 0,9	104
6	22,5 - 0,8	97
7	22,7 - 0,6	97
8	22,1 - 1,2	95
9	22,8 - 0,5	98
10	22,2 - 1,1	95

$m_{diff} = 1,14$ dt/ha

En mindre skördenedsättning mellan dikena förekommer på det långa dikesavståndet. Den är dock inte större än att denna extensivare dikning ur avkastningssynpunkt kan anses ha givit en fullgod dränering detta år. Vid vårarbetenas början visade 32-metersavståndet efterstämning vad beträffar upptorkningen, och bärigheten på dessa långa avstånd var ej tillfredsställande. På hösten framträdde inga skillnader i bärighet mellan de båda försöksleden.

Säbyholm, År 1954

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård,
Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 12 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.8	100
2	25.0 + 1.2	105
3	23.9 + 0.1	100

$m_{diff} = 1.30$ dt/ha

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.3	100
2	25.3 + 1.0	104
3	27.4 + 3.1	113
4	26.3 + 2.0	108

$m_{diff} = 1.45$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.0	100
2	23.9 - 0.1	100
3	24.2 + 0.2	101
4	22.1 - 1.9	92
5	22.3 - 1.7	93
6	23.6 - 0.4	98

$m_{diff} = 0.86$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodikern.

Avståndsförsök

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
12 m	25.9	100
- " - 16 m	26.0 + 0.1	100
- " - 24 m	24.7 - 1.2	95

$m_{diff} = 0.94$ dt/ha

Djupförsök

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0.8 m	25.2	100
- " - 1.2 m	25.6 + 0.4	102

$m_{diff} = 0.71 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena förekommer inte i årets försök. Enligt bandförsöket skulle alltså det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en fullgod dränering. De differenser som framkommer, då försöket skördas enl. den äldre försöksmetoden, ligger helt inom försöksfältets gränser och kan därför inte tillmätas någon betydelse. Samma sak gäller om djupförsöket. Vid tiden för vårsådden kunde man konstatera en eftersläpning på tre till fyra dagar i fråga om upptorkningen på 24-metersavståndet jämfört med 12-metersavståndet. Någon skillnad i bärighet har inte rapporterats.

Göteborgs- och Bohus län

Bro, År 1954

Försöksvärd: Bröderna Hansson, Bro, Skredsvik

Matj.: Något mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	20.7	100
2	19.9 - 0.8	96
3	20.3 - 0.4	98
4	20.9 + 0.2	101
5	21.2 + 0.5	102

$m_{diff} = 0.36$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	20.6	100
2	19.9 - 0.7	97
3	20.5 - 0.1	100
4	20.7 + 0.1	101
5	20.5 - 0.1	100
6	20.3 - 0.3	99
7	21.2 + 0.6	103
8	20.8 + 0.2	101
9	20.3 - 0.3	99
10	20.0 - 0.6	97

$m_{diff} = 0.54$ dt/ha

Ingen skördedepression föreligger mellan dikena. Då inte heller upptorkning och bärighet givit anledning till anmärkning, får det längre avståndet anses ha givit tillräckligt god dränering detta år.

Tingvalls Egendom, År 1954

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	42.1	100
2	30.8 - 11.3	73
3	22.3 - 19.8	53
4	21.1 - 21.0	50
5	21.1 - 21.0	50

$m_{diff} = 2.11$ dt hö/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	38.3	100
2	29.6 - 8.7	77
3	23.6 - 14.7	62
4	21.4 - 16.9	56
5	18.6 - 19.7	49
6	17.5 - 20.8	46
7	19.5 - 18.8	51

$m_{diff} = 1.70$ dt hö/ha

Mycket stora utslag, fastställda med full statistisk säkerhet, föreligger i försöket. De skördenedsättningar mellan dikena, som här framkommit, motiverar under detta år en så pass intensiv dikning som 8 - 10 meter mellan grenledningarna.

Då klövern nästan fullständigt försvunnit, bestod vallen vid skörden av huvudsakligen timotej. Det var en kraftig variation i utvecklingen hos denna, som givit utslaget i skörden. Vid skörden var bärigheten dålig på 24-metersavståndet.

Utby. (Majorsgården), År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Bertil Andersson, Majorsgården, Hjärtum

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.3	100
2	33.2 - 0.1	100
3	33.0 - 0.3	99
4	33.6 + 0.3	101
5	32.7 - 0.6	98

$m_{\text{diff}} = 0.53 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 30 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30.1	100
2	29.7 - 0.4	99
3	30.2 + 0.1	100
4	30.0 - 0.1	100
5	29.0 - 1.1	96
6	30.7 + 0.6	102
7	30.2 + 0.1	100
8	30.6 + 0.5	102
9	30.2 + 0.1	100
10	28.5 - 1.6	95

$m_{\text{diff}} = 1.05 \text{ dt/ha}$

Ingen skördedepression mellan dikena. Då även bärighet och upptorkning varit tillfredsställande, har 30-meters dikesavstånd givit fullgod dränering detta år.

Älvsborgs län

Assmundstorp. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	17.2	100
2	15.6 - 1.6	91
3	15.3 - 1.9	89
4	14.2 - 3.0	83
5	14.8 - 2.4	86

$m_{diff} = 1.24$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	18.9	100
2	16.4 - 2.5	87
3	15.7 - 3.2	83
4	15.7 - 3.2	83
5	14.9 - 4.0	79
6	15.1 - 3.8	80
7	15.2 - 3.7	80
8	15.5 - 3.4	82
9	16.9 - 2.0	89
10	15.6 - 3.3	83

$m_{diff} = 0.85$ dt/ha

Det föreligger en statistiskt tämligen säker skördenedsättning vid båda dikesavstånden. Den högre skörden närmare diket är dock inte så stor att den fullt motiverar den intensivare dikningen. En viss eftersläpning i fråga om upptorkning och bärighet noterades tidigt på våren för det större dikesavståndet. På hösten märktes inga skillnader.

Forstena, År 1954

Försöksvärd: Lantbr., Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall III

Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

Avståndsförsök

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	68.8	100
- " - 24 m	67.4 - 1.4	98
- " - 32 m	63.4 - 5.4	92

$m_{diff} = 2.12$ dt hö/ha

Djupförsök

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesdjup 0.7 m	66.6	100
- " - 1.0 m	68.1 + 1.5	102

$m_{diff} = 1.68$ dt hö/ha

Vallen utgöres av rent timotejbestånd. Den extensivare dikningen har givit något lägre skörd. För 32-metersavståndet föreligger tendens till statistisk säkerhet. Några olikheter i upptorkning och bärighet har ej framträtt.

Skördeeffifferenserna i djupförsöket är mindre än försöksfelet och kan allts. inte tillmätas någon betydelse. Inga olikheter i upptorkning och bärighet har konstaterats.

Skerrud, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Karl Erik Falk, Skerrud, Åsteboberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell nr 1 är 1,2 m. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 m vid parcell nr 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 15 m.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2	28.3	100
2		29.8 + 1.5	105
3		28.9 + 0.6	102
4		28.2 - 0.1	100
5		30.7 + 2.4	109
6		28.5 + 0.2	101
7		25.1 - 3.2	89
8	0.5	24.8 - 3.5	88

Ojämn skörd och stort försöksfel. Något egentligt utslag har därför inte kommit till synes i försöket. Observationerna har givit vid handen att den grundare dikningen varit underlägsen den djupare då det gäller bärigheten, likaså rapporteras att vattnet sjunkit undan långsamt på den grundare dikningen.

Skaraborgs län

Djupedal. År 1954

Försöksvärd: Arrendator Erik Larsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Höstvete

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2	27.3	100
2		26.3 - 1.0	96
3		26.1 - 1.2	96
4		25.7 - 1.6	94
5		25.6 - 1.7	94
6		24.8 - 2.5	91
7		24.3 - 3.0	89
8	0.5	24.5 - 2.8	90

Det mindre dikesdjupet har givit lägre skörd. Utslaget är statistiskt fullt säkert. Storleksordningen är även sådan, att det större dikesdjupet hade varit lönande detta år, även vid betraktande av de högre kostnader, som denna djupare dränering för med sig. Upptorkning och bärighet har varit lika över hela fältet.

Gammalstorp, år 1954

Försöksvärd: Agronom Sven Axelsson, Gammalstorp Säteri, Skövde

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstraps

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	30.5	100
2	30.2 - 0.3	99
3	29.6 - 0.9	97

$m_{diff} = 0.36$ dt/ha

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	30.8	100
2	29.6 - 1.2	96
3	27.9 - 2.9	91
4	27.9 - 2.9	91
5	28.9 - 1.9	94

$m_{diff} = 1.00$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	31.5	100
2	28.6 - 2.9	91
3	28.7 - 2.8	91
4	27.5 - 4.0	87
5	28.0 - 3.5	89
6	26.5 - 5.0	84
7	27.6 - 3.9	88

$m_{diff} = 1.01$ dt/ha

Dikesavstånd 48 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	31.5	100
2	26.6 - 4.9	84
3	22.9 - 8.6	73
4	21.7 - 9.8	69
5	22.0 - 9.5	70
6	22.5 - 9.0	71
7	23.3 - 8.2	74
8	22.5 - 9.0	71
9	22.8 - 8.7	72
10	22.8 - 8.7	72
11	20.7 - 10.8	66
12	20.1 - 11.4	64
13	19.4 - 12.1	62
14	20.6 - 10.9	65

$m_{diff} = 3.12$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	31,1	100
- " - 16 m	32,1 + 1,0	103
- " - 24 m	30,8 - 0,3	99
- " - 48 m	25,9 - 5,2	83

$m_{diff} = 1,51 \text{ dt/ha}$

På samtliga dikesavstånd föreligger en skördedepression mellan dikena. För 24-metersavståndet är denna statistiskt säker. Enl. bandförsöket skulle ett dikesavstånd på 10 meter detta år ha givit den mest räntabla dräneringen. Även den äldre försöksmetoden visar ett statistiskt säkert utslag. Här är det dock endast 48-meteravståndet, som skiljer sig från de övriga med betydligt lägre skörd.

Hösten 1953 visade 48-metersavståndet sämre bärighet än fältet i övrigt. Vid tiden för vårarbetet hade 10- och 16-metersavstånden torkat upp väl. 24-metersavstånden visade något sämre upptorkning mitt emellan dikena, där också rapsen i en av upprepningarna lidit betydande skada. På samtliga 48-metersavstånd hade rapsen blivit tillbakasett utom i dikenas grannskap. Bärigheten var ^{vidare} tillfredsställande vid första hackningen.

III. Försök med dikat (16 m) och odikat. Försöket ligger inom ett område med stark marklutning (c:a 40:1000). Försöksleden består av 0,5 ha stora ytor, som i ena fallet är dikade med 16 meter mellan dikena och i det andra är helt odikade. Skörden har utförts enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	24,0	100
Odikat	24,2 + 0,2	101

$m_{diff} = 1,24 \text{ dt/ha}$

Ingen skillnad i skörd mellan de båda försöksleden. På hösten och tidigt på våren visade det odikade försöksledet mindre god bärighet.

Gunnarstorp, År 1954

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	12.3	100
2	11.5 - 0.8	94
3	11.3 - 1.0	92
4	11.3 - 1.0	92

$m_{diff} = 0.36$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17.6	100
2	16.2 - 1.4	92
3	15.6 - 2.0	89
4	15.0 - 2.6	85
5	15.0 - 2.6	85
6	14.7 - 2.9	84

$m_{diff} = 0.57$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19.1	100
2	19.3 + 0.2	101
3	14.7 - 4.4	77
4	14.7 - 4.4	77
5	16.7 - 2.4	87
6	16.7 - 2.4	87
7	17.1 - 2.0	90
8	17.1 - 2.0	90

$m_{diff} = 1.00$ dt/ha

Ständikning (96 m) (Endast två upprepningar)

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16.5	100
2	16.6 + 0.1	101
3	16.4 - 0.1	99
4	15.3 - 1.2	93
5	16.8 + 0.3	102
6	15.5 - 1.0	94
7	15.0 - 1.5	91
8	15.6 - 0.9	95
9	15.2 - 1.3	92
10	15.1 - 1.4	92

$m_{diff} = 0.62$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	16.0	100
- " - 24 m	17.8 + 1.8	111
- " - 32 m	17.4 + 1.4	109
Stamdikning ^x)	16.6 + 0.6	104

$m_{diff} = 2,28$ dt/ha

Skörden är mycket låg och ojämn och fältet i dålig kultur. Några egentliga utslag för dikningen kommer inte till synes i skörden. Upptorkning och bärighet har varit likartade över hela fältet. De stamdikade områdena föreföll ha en mera kompakt ytstruktur vid tiden för broddharvningen.

Djupförsök

Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,6 m	13,4	100
- " - 0,9 m	13,1 - 0,3	98
- " - 1,2	12,4 - 1,0	93

$m_{diff} = 2,60$ dt/ha

Detta försök är behäftat med mycket stora försöksfel. De utslag, som finns i materialet ligger helt inom försöksfältets gränser. Några skillnader mellan djupen ifråga om upptorkning och bärighet har icke kommit till synes under året.

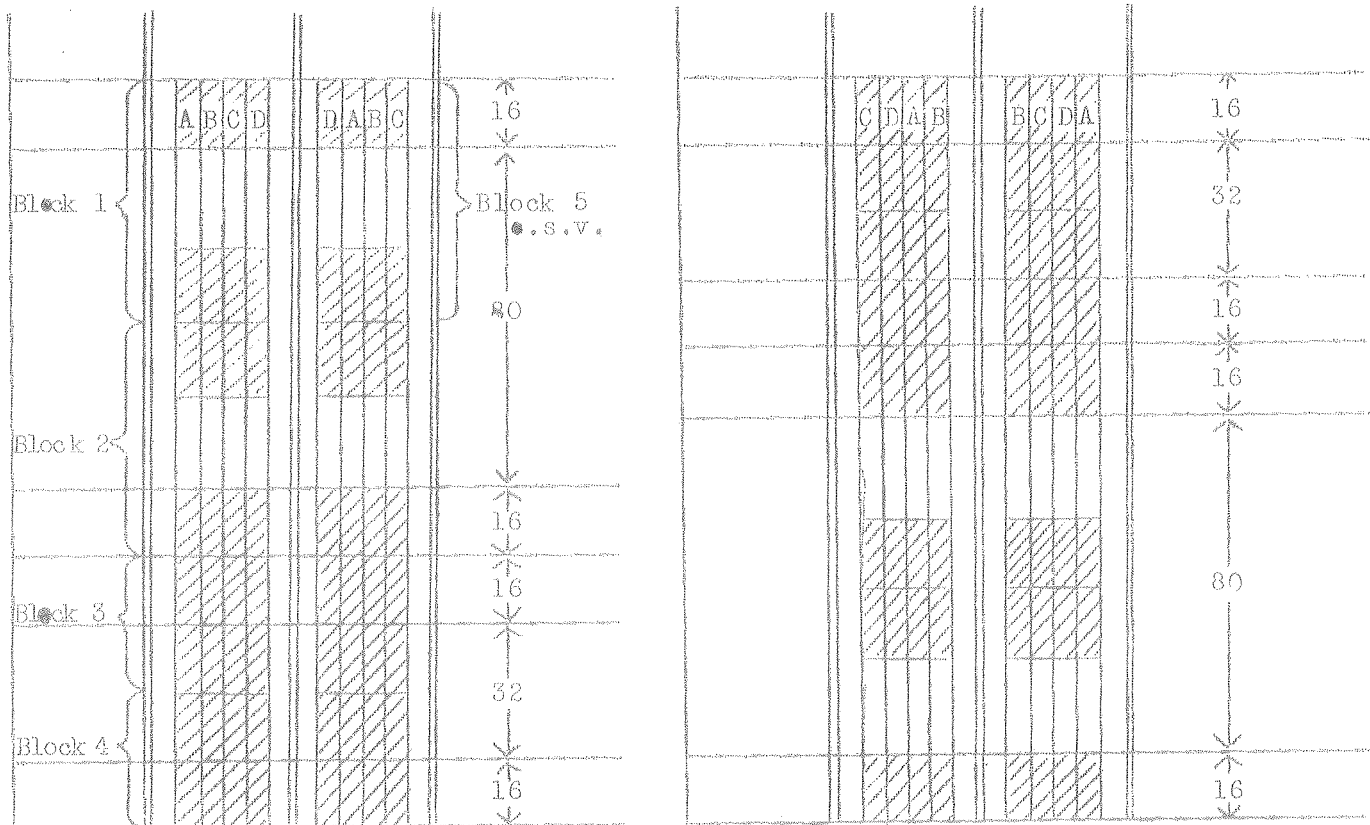
x) Detta försöksmoment består av 96 x 50 meter (0,5 ha) stora områden avgränsade av dräneringsledningar ~~men~~ för övrigt odikade.

Statens försöksgård, Lanna. År 1954

Matj.: Måttligt mullhaltig styv mellanlera
Alv: Styv lera

Kombinerat diknings- och såtidsförsök

Schematisk plan.

Frågeställningen vid uppläggnen av försöket har varit:

Om man genom extensiv dränering erhåller försenad upptorkning, vilket inflytande på skörden har en därigenom orsakad förskjutning av såtiden? Varje dräneringsintensitet kan vid en viss tidpunkt förväntas ha en upptorkning, som vid brukningen ger gynnsammaste såbädd. Denna tidpunkt behöver dock inte sammanfalla med den tidpunkt, som av t.ex. temperatur- och ljusklimatförhållande ger högsta skörd.

I försöket ingår 3 dikesavstånd 16, 32 och 80 m och 4 såtider. Såtiderna ha bestämts enl. följande grunder.

Såtid A. Då minsta avståndet är upptorkat och det ur klimatsynpunkt är möjligt att börja så.

Såtid B, C och D följer med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek; den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd.

Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Bearbetningen av skörderesultaten sker enl. följande:

1. Den såtid, som givit högsta skörd vid 16, 32 resp. 80 m:s dikesavstånd bestämmas.
2. Såtiden med högsta skörd vid 16 m ställes mot optimala såtiden vid 32 resp. 80 m.

Skörderesultat

Gröda: Havre

I. Såtid med högsta skörd understruken.

Dikes- avstånd	Kärna dt/ha				Halm dt/ha			
	S å t i d				S å t i d			
	A 24/4	B 30/4	C 5/5	D 10/5	A 24/4	B 30/4	C 5/5	D 10/5
16 m	21.5	21.4	24.1	<u>25.2</u>	25.3	24.8	26.0	<u>26.3</u>
32 m	22.2	21.0	<u>25.7</u>	24.6	23.5	24.3	<u>27.8</u>	<u>25.5</u>
80 m	19.6	21.6	<u>23.0</u>	<u>24.8</u>	24.6	25.4	<u>25.1</u>	<u>27.5</u>
mt	21.1	21.3	24.3	24.9	24.5	24.8	26.3	26.4
	Rel. tal				Rel. tal			
16 m	100.0	99.5	112.1	117.2	100.0	98.0	102.8	104.0
32 m	100.0	94.6	115.8	110.8	100.0	103.4	118.3	108.5
80 m	100.0	110.2	117.3	126.5	100.0	103.3	102.0	111.8

II. Jämförelse bästa såtid vid olika dikningsintensitet.

	Dt/ha			
	16 m	32 m	16 m	80 m
Kärna	25.5	25.7	26.4	27.8
Halm	26.4	27.8	26.2	27.5
	Rel. tal		tal	
Kärna	100	100.8	100	105.3
Halm	100	105.3	100	105.0

Observationer år 1954

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Axgång	Skörd
A	24 april	15 maj	9 juli	24 sept
B	30 "	18 "	10 "	24 "
C	5 maj	20 "	14 "	24 "
D	10 "	22 "	14 "	24 "

Såtid A inföll efter en torrperiod, varunder hela fältet torkat upp tämligen jämnt. Dagen före såtid B föll ungefär 8 mm regn. Vid båda dessa såtider gällde att brukningen icke gav särskilt gynnsam såbädd. De båda återstående såtiderna inföll under en torrperiod med gynnsamma brukningsbetingelser. Den 25 april var jordtemperaturen på 0.5 meters djup 3.0° och den 5 maj 5.7°. Uppkomsten var jämnare och beståndet kraftigare i parcellerna C och D än i A och B. Under hela växttiden var havrebeståndet i C och D jämnare, något kortare och hade ett kraftigare utseende än i A och B.

Sammanfattning

De två senare såtiderna har givit en högre skörd än de två tidigare. Skördeskillnaden är statistiskt säker för kärnskorde. För halmskorde föreligger ett tämligen säkert utslag vid 32 m:s avstånd. Enl. observationerna förelåg ingen skillnad i upptorkning mellan de tre dikesavstånden. Det föreligger heller ingen statistiskt säker

Maggegården. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Allan Andersson, Maggegården, Jungsskola

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöken utlagda på en vanlig täckdiknings

<u>Dikesavstånd 20 m</u>		Gröda: Vall I
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	74.9	100
2	71.3 - 3.6	95
3	72.2 - 2.7	96
4	70.8 - 4.1	95
5	69.1 - 5.8	92

$m_{diff} = 1.32$ dt hö/ha

<u>Dikesavstånd 19 m</u>		Gröda: Havre
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	30.9	100
2	29.5 - 1.4	96
3	29.4 - 1.5	95
4	29.6 - 1.3	96
5	28.8 - 2.1	93

$m_{diff} = 0.80$ dt/ha

En viss skördedepression mellan dikena föreligger. I vallen är den fastställd med stor statistisk säkerhet. Av försöket kan utläsas, att den reella skördeökningen vid en intensivare dikning dock är så liten att den inte motsvarar den samtidigt ökade dikningskostnaden. Tvärt om skulle ett något längre dikesavstånd än det använda vara ekonomiskt försvarbart detta år.

Stensfält, År 1954

Försöksvärd: Bröderna Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,2	100
2	38,8 - 0,4	99
3	38,2 - 1,0	97
4	38,3 - 0,9	98
5	36,7 - 2,5	94

$m_{diff} = 1,02$ dt/ha

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,8	100
2	37,1 - 1,7	96
3	39,0 + 0,2	101
4	37,6 - 1,2	97
5	38,0 - 0,8	98
6	36,5 - 2,3	94
7	35,8 - 3,0	92
8	37,6 - 1,2	97
9	37,0 - 1,8	95
10	38,1 - 0,7	98

$m_{diff} = 1,20$ dt/ha

Obetydliga utslag i försöket. Inga skillnader i upptorkning och bärighet har rapporterats. I årets försök har alltså 28-meters dikesavstånd givit fullgod dränering.

Stommen, År 1954

Försöksvärd: Lantbr, Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd (korn + havre)

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,1	100
2	33,6 + 1,5	105
3	35,7 + 3,6	111
4	35,6 + 3,5	111
5	36,3 + 4,2	113

$m_{diff} = 1,01$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,2	100
2	33,5 + 0,3	101
3	34,3 + 0,8	103
4	33,4 + 0,2	101
5	33,9 + 0,7	102
6	34,9 + 1,7	105
7	34,9 + 1,7	105
8	34,7 + 1,5	105
9	35,1 + 1,9	106
10	34,9 + 1,7	105

$m_{diff} = 0,80$ dt/ha

I försöket har fastställts med ganska stor statistisk säkerhet att skörden tilltar med avståndet från diket. Ur observationerna framkommer ingenting som kan ge förklaring till denna effekt.

Tidigt på våren visade det långa dikesavståndet en liten eftersläning i fråga om upptorkningen, som dock hade utjämnats vid tiden för sådden. Några skillnader i bärighet har inte framträtt.

Sötåsen, År 1954

Försöksvärd: Skaraborgs län: landsting, Sötåsens egendom, Töreboða

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.7	100
2	25.7 - 2.0	93
3	26.1 - 1.6	94
4	29.1 + 1.4	105
5	26.4 - 1.3	95

$m_{diff} = 1.43$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.9	100
2	26.8 - 0.1	100
3	26.0 - 0.9	97
4	26.4 - 0.5	98
5	27.6 + 0.7	103
6	26.0 - 0.9	97
7	25.3 - 1.6	94
8	26.3 - 0.6	98
9	25.0 - 1.9	93
10	26.0 - 0.9	97

$m_{diff} = 1.04$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	29.0	100
- " - 36 m	29.1 + 0.1	100

$m_{diff} = 0.85$ dt/ha

Intet utslag i försöket. Ur avkastningssynpunkt har 36-meters dikesavstånd givit fullgod dränering. Tidigt på våren och på hösten var bärigheten sämre på de långa avstånden än på de korta. Skillnaden hade dock ingen praktisk betydelse. Vid tiden för vårbruket hade olikheterna i upptorkning och bärighet helt utjämnats.

Tyskagården, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Ernst Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48.7	100
2	48.1 - 0.6	99
3	45.3 - 3.4	93
4	46.0 - 2.7	95
5	47.0 - 1.7	97

$m_{diff} = 1.57$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45.5	100
2	45.2 - 0.3	99
3	46.1 + 0.6	101
4	44.3 - 1.2	97
5	44.8 + 0.7	99
6	44.2 - 1.3	97
7	46.5 + 1.0	102
8	45.8 + 0.3	101
9	45.7 + 0.2	100
10	45.4 - 0.1	100

$m_{diff} = 1.90$ dt hö/ha

En liten skördenedsättning mellan diken förekommer på det korta dikesavståndet. Den återkommer inte på 36-metersavståndet. Några olikheter i upptorkning och bärighet har inte framträtt. Det längre dikesavståndet har alltså detta år givit en fullgod dränering.

Vrå Nolgården. År 1954

Försöksvärd: Lantbr, Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avstånds- och djupförsök

Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken. Gröda: Vall II

	Skörd dt hö/ha	Rel,tal
Dikesavstånd 12 m	48.0	100
- " - 16 m	48.5 + 0.5	101
- " - 24 m	49.3 + 1.3	103
Dikesdjup 0.7 m	49.4	100
- " - 1.0 m	47.8 - 1.6	97

$m_{diff} = 4.13$ dt hö/ha

De skillnader, som föreligger mellan de olika försöksleden, rymmes inom försöksfältets ram. Upptorkning och bärighet har varit likartad över hela fältet och alltså utan anmärkning. Så var förhållandet enda fram till tiden för vallskörden.

Stamdikningsförsök

Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken. Gröda: Blandsäd

	Skörd dt/ha	Rel,tal
Dikesavstånd 15 m	30.8	100
Stamdikat x)	28.4 - 2.4	92

$m_{diff} = 1.07$ dt/ha

De stamdikade rutorna var något senare i upptorkning. Skillnaderna var emellertid inte större än att de voro utjämnade vid vårbruket. Efter den rikliga sensommarnederbörden blev bärigheten under hösten periodvis mycket låg även på de normalt dikade områdena. Bärigheten återställas vidare långsamt på denna styva jord. Traktor och vagn kunde knappt gå fram över fältet vid inkörningen av säden.

Den lägre skörden på det stamdikade försöksledet har tendens till statistisk säkerhet.

Mot den vattenövermättnad av matjorden, som ledde till dålig bärighet, syntes tidvis inte ens väl utförd dikning med normala avstånd haft tillräcklig verkan. Detta var förhållandet inom stora delar av Vadsboområdet.

---

x) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Värings prästgård, År 1954

Försöksvärd: Lantbr, Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Blandsäd(korn + havre)

Djupförsök

Dikesdjup vid parcell nr 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell nr 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavstånd 16 m.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	1,1	16,0	100
2		15,9 - 0,1	99
3		16,1 + 0,1	101
4		16,0 ± 0,0	100
5		16,1 + 0,1	101
6		16,1 + 0,1	101
7		15,8 - 0,2	99
8	0,6	15,6 - 0,4	98

Ingen skördenedsättning för mindre dikesdjup. Likaså har upp-torkning och bärighet varit likartad över hela fältet. Den grunda dikningen har alltså detta år givit lika god dränering som den djupa.

Värmlands län

Apertin. År 1954

Försöksvärd: Direktör Åke Wiberg, Apertins egendom, Kil

Matj.: Något mullhaltig mjälig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.9	100
2	31.6 - 3.3	91
3	32.6 - 2.3	93
4	31.4 - 3.5	90
5	32.0 - 2.9	92

$m_{diff} = 1.13$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.2	100
2	33.0 - 1.2	97
3	32.2 - 2.0	94
4	30.1 - 4.1	88
5	29.1 - 5.1	85
6	27.9 - 6.3	82
7	27.6 - 6.6	81
8	26.2 - 8.0	77
9	25.6 - 8.6	75
10	25.9 - 8.3	76

$m_{diff} = 0.88$ dt/ha

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet är denna markant och statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga. Dessutom visade det längre dikesavståndet en försenad upptorkning på våren och sämre bärighet på hösten.

Kvarntorp. År 1954

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	51.5	100
2	49.5 - 2.0	96
3	49.4 - 2.1	96
4	48.8 - 2.7	95
5	48.1 - 3.4	93

$m_{diff} = 1.59$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	50.8	100
2	49.9 - 0.9	98
3	48.3 - 2.5	95
4	45.6 - 5.2	90
5	45.0 - 5.8	89
6	45.7 - 5.1	90
7	45.1 - 5.7	89

$m_{diff} = 2.11$ dt hö/ha

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet är denna statistiskt säker. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning. Några olikheter i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under den gångna vegetationsperioden.

Lindesnår, År 1954

Försöksvärd: Lantbr., Anders Eriksson, Lindesnår, Fagerås

Matj.: Måttligt mullhaltig mjälig finmo

Alv: Mjälig finmo

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.6	100
2	32.3 - 0.3	99
3	31.0 - 1.6	95
4	30.7 - 1.9	94
5	29.8 - 2.8	91

$m_{diff} = 0.79$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.5	100
2	30.5 - 2.0	94
3	29.2 - 3.3	90
4	29.4 - 3.1	91
5	28.2 - 4.3	87
6	28.4 - 4.1	87
7	28.1 - 4.4	87
8	27.6 - 4.9	85
9	28.3 - 4.2	87
10	28.1 - 4.4	87

$m_{diff} = 0.81$ dt/ha

En statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Ingen skillnad i upptorkning mellan de båda försöksleden. Däremot visade det större dikesavståndet något sämre bärighet på hösten än den tätare dikningen.

Norenberg, År 1954

Försöksvärd: Värmlands-Stuteriet Norenberg, Geijersdal,

Mätj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.7	100
2	26.0 - 0.7	97
3	25.0 - 1.7	94
4	25.9 - 0.8	97
5	24.6 - 2.1	92

$m_{diff} = 1.28$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.4	100
2	25.2 - 2.2	92
3	26.0 - 1.4	95
4	26.6 - 0.8	97
5	26.1 - 1.3	95
6	25.9 - 1.5	95
7	25.4 - 2.0	93
8	25.8 - 1.6	94
9	25.8 - 1.6	94
10	25.8 - 1.6	94

$m_{diff} = 0.75$ dt/ha

En mindre skördenedsättning mellan dikena förekommer. Den ligger dock helt inom försöksfelets ram. Inga olikheter i upptorkning och bärrighet mellan de båda försöksleden, 36-meters dikesavstånd har alltså detta år givit en godtagbar dränering.

Uddeholm, År 1954

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.0	100
2	26.7 - 0.3	99
3	27.0 ± 0.0	100
4	25.3 - 1.7	94
5	26.3 - 0.7	97

$m_{diff} = 1.41$ dt/ha

Dikesavstånd 30 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.0	100
2	25.6 - 1.4	95
3	25.5 - 1.5	94
4	24.9 - 2.1	92
5	27.0 ± 0.0	100
6	25.8 - 1.2	96
7	26.1 - 0.9	97
8	26.8 - 0.2	99
9	27.6 + 0.6	102
10	25.8 - 1.2	96

$m_{diff} = 1.02$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	28.9	100
- " - 24 m	29.0 + 0.1	100
- " - 30 m	28.9 ± 0.0	100
- " - 60 m	29.6 + 0.7	102

$m_{diff} = 1.44$ dt/ha

De skillnader i skörd, som förekommer i försöket ligger helt inom försöksfelots ram. Inga olikheter i upptorkning på våren och bärighet vid skörden har uppträtt. Vid höstplöjningen däremot visade 60-meteravståndet så liten bärighet, att om hela fältet varit diikat på detta sätt, skulle plöjningen ej ha kunnat genomföras.

Ölmskog. År 1954

Försöksvärd: Arrendator Sven Nilsson, Ölmskogs gård, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29.3	100
2	26.8 - 2.5	92
3	24.8 - 4.5	85
4	25.1 - 4.2	86
5	24.8 - 4.5	85

$m_{diff} = 1.07$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.3	100
2	21.7 - 4.6	83
3	21.0 - 5.3	80
4	21.4 - 4.9	81
5	21.6 - 4.7	82
6	19.5 - 6.8	74
7	19.5 - 6.8	74
8	19.3 - 7.0	73
9	20.5 - 5.8	78
10	20.8 - 5.5	79

$m_{diff} = 1.62$ dt/ha

En statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den är så pass stor att det kortare dikesavståndet detta år hade varit att föredraga.

Allvarligare övervintringsskador på de längre avstånden än på de kortare. Likaså rapporteras bärigheten inte vara fullt tillfredsställande på de längre dikesavstånden.

Örebro län

Falkenå, År 1954

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå Säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

I. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	33.8	100
2	34.9 + 1.1	103
3	33.5 - 0.3	99
4	34.4 + 0.6	102
5	34.0 + 0.2	101

$m_{diff} = 1.14$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	33.5	100
2	33.2 - 0.3	99
3	33.2 - 0.3	99
4	32.5 - 1.0	97
5	31.8 - 1.7	95
6	32.3 - 1.2	96
7	32.1 - 1.4	96
8	32.4 - 1.1	97
9	31.5 - 2.0	94
10	30.4 - 3.1	91

$m_{diff} = 1.26$ dt/ha

II. Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken,

	Skörd dt/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	25.8	100
- " - 24 m	25.7 - 0.1	100
- " - 32	26.9 + 1.1	104

$m_{diff} = 2.35$ dt/ha

De längre avstånden har i flera avseenden visat sig medföra o-lägenheter, som särskilt framkommit i svackor på fältet. I svackor inom 32 m:s avstånden, var jorden för fuktig för att ge en tillfredsställande sådd. Vetebrodden led även i fortsättningen av vattenöverskott. I dessa förhållandevis grunda svackor låg snön kvar något längre, varvid snömögel tunnade ut beståndet ytterligare. På våren låg dessa områden ävenledes efter i upptorkning och strukturen i ytan var mera kompakt. I det uttunnade beståndet fick ogräset en kraftig utveckling. Vad dessa områden i medeltal betydde på skörden har någorlunda kunnat registrerats i bandförsöket. Då försöket skördats enl. den äldre försöksmetodiken har de uttagna försöksparcellerna icke förmått registrera denna utvintringseffekt.

Klockhammar, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt mulhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	28,2	100
2	26,0 - 2,2	92
3	25,8 - 2,4	92
4	24,1 - 4,1	86
5	25,2 - 3,0	89

$m_{diff} = 1,05$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	25,4	100
2	24,4 - 1,0	96
3	22,3 - 3,1	88
4	21,3 - 4,1	84
5	21,7 - 3,7	85
6	21,2 - 4,2	84
7	20,5 - 4,9	81
8	21,4 - 4,0	84
9	20,6 - 4,8	81
10	22,3 - 3,1	88

$m_{diff} = 0,88$ dt/ha

Statistiskt säkra skördenedsättningar mellan dikena förekommer på båda dikesavstånden. Skördedepressionen är så stor att det kortare dikesavståndet hade varit att föredraga detta år. Några anmärkningar mot upptorkning och bärighet har inte gjorts.

Västmanlands län

Bengtsbo, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. E. Ericsson, Bengtsbo gård, Skultuna

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,0	100
2	27,8 - 1,2	96
3	26,5 - 2,5	91
4	26,5 - 2,5	91
5	27,3 - 1,7	94

$m_{diff} = 1,93$ dt/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,5	100
2	28,1 + 2,6	110
3	28,2 + 2,7	111
4	27,8 + 2,3	109
5	27,6 + 2,1	108
6	29,0 + 3,5	114
7	28,7 + 3,2	113

$m_{diff} = 1,83$ dt/ha

18-metersavståndet visar en mindre skördonedsättning mellan di-
kena, medan på 27-metersavståndet dikesparcollen givit den lägsta
skörden. Försöksfelet är ganska stort och säkerheten i försöket följ-
aktligen liten. Några skillnader i bävighet och upptorkning har inte
framträtt. 27-meters dikesavstånd får därför anses ha givit godtagbar
dränering detta år.

Norrby prästgård, År 1954

Försöksvärd: Lantbr, Herbert Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.3	100
2	26.5 + 2.2	109
3	23.2 - 1.1	96
4	25.7 + 1.4	106
5	24.7 + 0.4	102

$m_{diff} = 1.15$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.4	100
2	24.2 - 2.2	92
3	26.2 - 0.2	99
4	26.3 - 0.1	100
5	27.0 + 0.6	102
6	26.0 - 0.4	99
7	26.0 - 0.4	99

$m_{diff} = 1.61$ dt/ha

Inga skördedepressioner mellan dikena förekommer. Några skillnader i fråga om upptorkning och bärighet har inte framträtt. 24-meters dikesavstånd har alltså detta år givit en fullgod dränering.

Väster-Säby, År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Carl-Erik Andersson, Torpaslätt

Matj.: Mätligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.4	100
2	21.3 - 2.1	91
3	21.9 - 1.5	94
4	21.6 - 1.2	92
5	21.9 - 1.5	94

$$m_{\text{diff}} = 0.77 \text{ dt/ha}$$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.4	100
2	22.4 - 1.0	96
3	24.1 + 0.7	103
4	24.4 + 1.0	104
5	23.3 - 0.1	100
6	24.7 + 1.3	106
7	23.8 + 0.4	102

$$m_{\text{diff}} = 0.73 \text{ dt/ha}$$

Inga egentliga utslag i försöket, Upptorkning och bärighet har varit fullt tillfredsställande över hela fältet och några skillnader mellan försöksleden har inte kunnat iakttagas. Det längre dikesavståndet har alltså detta år givit fullgod dränering.

Kopparbergs län

Kloster, År 1954

Försöksvärd: Korsnäs AB, Klosters egendom, Dala-Åsbo

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	67.0	100
2	66.0 - 1.0	99
3	66.3 - 0.7	99
4	64.8 - 2.2	97
5	65.8 - 1.2	98

$m_{diff} = 1.78$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	71.6	100
2	73.0 + 1.4	102
3	73.2 + 1.6	102
4	71.2 - 0.4	99
5	71.7 + 0.1	100
6	71.5 - 0.1	100
7	67.4 - 4.2	94
8	65.9 - 5.7	92
9	66.3 - 5.3	93
10	67.6 - 4.0	94

$m_{diff} = 2.71$ dt hö/ha

En liten skördenedsättning mellan dikena förekommer på båda dikesavstånden. För det längre avståndet föreligger tendens till statistisk säkerhet. Några skillnader i upptorkning och bärighet har inte framträtt. Med hänsyn till den obetydliga skördedepressionen mellan dikena får 36-meter dikesavstånd detta år anses ha givit fullt godtagbar dränoring.

Djupförsök

Försöket skördat enl. den äldre försöksmetodiken

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,60 m	75,6	100
- " - 0,85 m	75,6 ± 0,0	100
- " - 1,10 m	78,4 + 2,8	104

$m_{diff} = 2,49$ dt hö/ha

Det större dikesdjupet har givit något högre skörd. Utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna och får därför inte tillmätas någon större betydelse. Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Spisbo. År 1954

Försöksvärd: Lantbr. Karl Johan Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	9.7	100
2	9.1 - 0.6	94
3	8.7 - 1.0	90
4	9.5 - 0.2	98
5	9.6 - 0.1	99

$m_{diff} = 0.50$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	10.2	100
2	9.1 - 1.1	89
3	9.4 - 0.8	92
4	9.7 - 0.5	95
5	9.4 - 0.8	92
6	9.8 - 0.4	96
7	9.9 - 0.3	97

$m_{diff} = 0.40$ dt/ha

Hektarskörden är mycket låg och den absoluta skördenedsättningen mellan dikena liten. De båda försöksleden skiljer sig inte i fråga om bärighet och upptorkning. 16 meters dikesavstånd har alltså detta år inte givit några fördelar framför 24-metersavståndet.

Gävleborgs län

Norra Veckebo, År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Per Brolin, Norra Veckebo, Färila

Jordart: Mjällera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Dikesavstånd 18 m

Parc, nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45,3	100
2	43,7 - 1,6	97
3	43,6 - 1,7	96
4	44,9 - 0,4	99
5	44,0 - 1,3	97

$m_{diff} = 1,18$ dt hö/ha

Skördenedsättningen mellan dikena är mycket liten och ligger helt inom försöksfältets gränser. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering. Beståndet bestod till lika delar av temotej och ven. Ingen märkbar skillnad i beståndets sammansättning på olika avstånd från dikena. Bärigheten har varit god.

Sörby, Järvsö. År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Andersson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjälig lättlera

Alv: Mjälig lättlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.8	100
2	22.3 - 0.5	98
3	22.8 ± 0.0	100
4	22.0 - 0.8	97
5	21.6 - 1.2	95

$m_{diff} = 0.56$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.1	100
2	22.7 + 0.6	103
3	23.4 + 1.3	106
4	22.2 + 0.1	101
5	21.5 - 0.6	97
6	21.1 - 1.0	96
7	21.1 - 1.0	96
8	21.3 - 0.8	96
9	20.9 - 1.2	95
10	21.6 - 0.5	98

$m_{diff} = 0.70$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Inte heller har några olikheter i upptorkning eller bärighet framträtt.

Sörväna, År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Helmer Bodin, Sörväna, Delsbo

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	8.6	100
2	8.3 - 0.3	97
3	8.3 - 0.3	97
4	8.4 - 0.2	98
5	8.4 - 0.2	98

$m_{diff} = 0.26$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	8.5	100
2	8.6 + 0.1	101
3	8.6 + 0.1	101
4	8.5 ± 0.0	100
5	8.7 + 0.2	102
6	8.9 + 0.4	105
7	9.5 + 1.0	112
8	9.1 + 0.6	107
9	8.8 + 0.3	104
10	9.2 + 0.7	108

$m_{diff} = 0.41$ dt/ha

Skörden är mycket låg beroende på att havrebeståndet var starkt angripet av bollnässjukan. Några påtaglig skördedepression mellan dike-kena förekommer inte. Mellan de båda dikesavstånden har ej förekommit några olikheter i fråga om upptorkning och bärighet. Ur dräneringssynpunkt har alltså 36-meters dikesavstånd varit tillräckligt detta år.

Västernorrlands län

Ljustorps boställe, år 1954

Försöksvärd: Lantbr. John Eriksson, Rogsta prästbord, Ljustorp

Matj.: Måttligt mullhaltig mjälig lättlera

Alv: Mjälig lättlera

Gröda: Vall IV

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44.5	100
2	45.3 + 0.8	102
3	44.4 - 0.1	100
4	44.3 - 0.2	100
5	45.7 + 1.2	103

$m_{diff} = 1.12$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44.4	100
2	43.7 - 0.7	98
3	45.1 + 0.7	102
4	43.6 - 0.8	98
5	43.2 - 1.2	97
6	43.0 - 1.4	97
7	42.5 - 1.9	96

$m_{diff} = 1.56$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	42.1	100
2	42.5 + 0.4	101
3	43.6 + 1.5	104
4	43.4 + 1.3	103
5	44.3 + 2.2	105
6	45.1 + 3.0	107
7	44.6 + 2.5	106
8	43.9 + 1.8	104
9	43.0 + 0.9	102
10	41.2 - 0.9	98

$m_{diff} = 1.50$ dt hö/ha

Ingen skördenedsättning mellan dikena. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Inga olikheter i upptorkning och bärighet har framträtt.

Stornäset. År 1954

Försöksvärd: Stornäsets jordbruk, Alnö

Matj.: Något mullhaltig mo

Alv: Mo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,3	100
2	15,5 + 0,2	101
3	15,8 + 0,5	103
4	15,2 - 0,1	99
5	14,6 - 0,7	95

$m_{diff} = 0,42$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,1	100
2	17,7 - 0,4	98
3	18,2 + 0,1	101
4	17,9 - 0,2	99
5	17,6 - 0,5	97
6	17,8 - 0,3	98
7	17,5 - 0,6	97
8	16,1 - 2,0	89
9	15,6 - 2,5	86
10	15,9 - 2,2	88

$m_{diff} = 1,06$ dt/ha

En mindre skördedepression mellan dikena förekommer på det längre dikesavståndet. Tendens till statistisk säkerhet föreligger. Skördenedsättningen är dock inte större, än att 36-meters dikesavstånd ur avkastningssynpunkt givit tillräckligt god dränering detta år. Upp-torkningen gick långsamt på det långa dikesavståndet och vårsådden av fältet förenades c:a 5 dagar därav. De långa dikesavstånden visade också dålig bärighet på våren såväl som på hösten. Markens låga bärighet förorsakade svårigheter både vid skörden och vid höstplöjningen.

Jämtlands län

Rödningsberg. År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Nils Jonasson, Rödningsberg, Trångviken

Matj.:

Alv:

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	6.24	100
2	4.24 - 2.00	68
3	4.12 - 2.12	66
4	4.48 - 1.76	72
5	4.79 - 1.45	77

$m_{diff} = 0.70$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	7.17	100
2	3.63 - 3.54	51
3	3.07 - 4.10	43
4	2.94 - 4.23	41
5	3.06 - 4.11	43
6	2.90 - 4.27	40
7	3.34 - 3.83	47
8	3.26 - 3.91	46
9	3.53 - 3.64	49
10	4.08 - 3.09	57

$m_{diff} = 0.73$ dt/ha

Parcellen närmast diket skiljer sig markant från övriga parceller. Med de låga hektarskördarna som här föreligger, är det vanskligt att över huvud taget uttala sig om lönsamheten av en intensivare dränering.

Västerbottens län

Hällfors, År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Georg Sandin, Hällfors, Vännäs

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Svagt lerig mo - mjällera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	56.7	100
2	54.9 - 1.8	97
3	54.1 - 2.6	95
4	51.0 - 5.7	90
5	51.4 - 5.3	91

$m_{diff} = 1.33$ dt hö/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	58.1	100
2	54.8 - 3.3	94
3	57.8 - 0.3	100
4	57.4 - 0.7	99
5	56.0 - 2.1	96
6	57.0 - 1.1	98
7	55.3 - 2.8	95
8	52.8 - 5.3	91
9	50.1 - 8.0	86
10	49.6 - 8.5	85

$m_{diff} = 2.53$ dt hö/ha

En viss skördedepression mellan dikena föreligger.

Den kan anges som statistiskt säker. Vid en avvägning mellan å ena sidan skördestegringen för en intensivare dränering och å andra sidan den ökade dikningskostnaden vid denna intensivare dränering kommer man till att ett dikesavstånd på omkring 20 meter detta år hade varit det mest lönande. Inga skillnader i upptorkning och bärighet.

Röbäcksdalen, År 1954

Försöksvärd: Statens försöksgård Röbäcksdalen, Teg

Matj.: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjälilig finmo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	4.85	100
2	4.86 + 0.01	100
3	5.81 + 0.96	120
4	4.97 + 0.12	103
5	5.11 + 0.26	105

$m_{diff} = 0.78$ dt/ha

Dikesavstånd 80 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	5.27	100
2	4.26 - 1.01	81
3	4.71 - 0.56	89
4	3.78 - 1.49	72
5	3.09 - 2.18	59
6	3.18 - 2.09	60
7	4.43 - 0.84	84
8	3.91 - 1.36	74
9	5.23 - 0.04	99
10	6.68 + 1.41	127

$m_{diff} = 1.14$ dt/ha

Mycket låg hektarskörd. Några egentliga utslag förekommer inte i försöket. Bärigheten var sämre och ogräsförekomsten rikligare på det långa dikesavståndet. Med de låga hektarskördar, som här föreligger, är det vanskligt att uttala sig om lönsamheten av en intensivare dränering.

Strandfors, År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Ånäset

Matj.: Mullrik mjällig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.0	100
2	21.3 - 1.7	93
3	21.4 - 1.6	93
4	20.8 - 2.2	90
5	22.6 - 0.4	98

$\bar{m}_{diff} = 1.49$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,4	100
2	22,1 - 1,3	94
3	19,5 - 3,9	83
4	19,3 - 4,1	83
5	19,1 - 4,3	82
6	18,3 - 5,1	78
7	17,7 - 5,7	76
8	17,5 - 5,9	75
9	17,2 - 6,2	74
10	17,2 - 6,2	74

$\bar{m}_{diff} = 1,81$ dt/ha

En ganska kraftig skörde depression mellan dikena förekommer på det större dikesavståndet. Det kan där anges som statistiskt säkert. Skördens sättnings är så stor, att det mindre dikesavståndet detta år är ekonomiskt motiverat.

Norrbottens län

Kukkola, År 1954

Försöksvärd: Hemmansägare E.A. Lehto, Kukkola, Lomkärr

Matj.:

Alv:

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	92,3	100
2	86,8 - 5,5	94
3	79,7 - 12,6	86
4	79,2 - 13,1	86
5	84,3 - 8,0	91

$m_{diff} = 3,96$ dt hö/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	64,3	100
2	61,8 - 2,5	96
3	59,1 - 5,2	92
4	62,0 - 2,3	96
5	51,6 - 12,7	80
6	52,2 - 12,1	81
7	55,6 - 8,7	87
8	51,8 - 12,5	81
9	48,7 - 15,6	76
10	50,6 - 13,7	79

$m_{diff} = 4,15$ dt hö/ha

Ganska betydande skördenedsättningar mellan dikena förekommer. På det större dikesavståndet är depressionen fastställd med stor statistisk säkerhet. Skördestegringen vid intensivare dikning motiverar detta år ett dikesavstånd på 20 meter. Någon större skillnad mellan försöksleden i fråga om bärighet rapporteras inte.

Vittjärvsgården, År 1954

Försöksvärd: Norrbottens läns yrkesskola för jordbruk, Vittjärv

Matj.:

Alv:

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	60.2	100
2	63.4 + 3.2	105
3	66.1 + 5.9	110
4	68.0 + 7.8	113
5	70.3 + 10.1	117

$m_{diff} = 2.11$ dt hö/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	58.5	100
2	57.5 - 1.0	98
3	62.8 + 4.3	107
4	65.0 + 6.5	111
5	66.5 + 8.0	114
6	65.6 + 7.1	112
7	68.9 + 10.4	118
8	68.6 + 10.1	117
9	68.4 + 9.9	117
10	68.1 + 9.6	116

$m_{diff} = 3.97$ dt hö/ha

Parcellerna intill dikena har givit lägre skörd än fältet i övrigt. Detta beror tydligen på att dikningen utförts i första årets vall och de skador som d. tillfogades vallbeståndet intill dikena. Några skillnader i upptorkning mellan de båda försöksleden har inte förekommit.

Vojakkala. År 1954

Försöksvärd: Tornedalens lantmannaskola, Bäverbäck

Matj.: Mullrik sandig mo

Gröda: Korn

Alv: Mjåla

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	20,7	100
2	21,8 + 1,1	105
3	21,7 + 1,0	105
4	21,5 + 0,8	104
5	21,6 + 0,9	104

$m_{diff} = 1.46$ dt/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	20,7	100
2	20,4 - 0,3	99
3	22,8 + 2,1	110
4	19,3 - 1,4	93
5	19,2 - 1,5	93
6	20,0 - 0,7	97
7	21,6 + 0,9	104
8	20,6 - 0,1	100
9	21,3 + 0,6	103
10	19,9 - 0,8	96

$m_{diff} = 2.23$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök. Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas under året.

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÖKSRESULTATEN.

För att underlätta en överblick av årets försöksresultat lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts vissa beräkningar över om en ökning eller minskning av det prövade dikesavståndet synes önskvärd. Härvid har anläggningskostnaden per meter grenledning beräknats till 1,60 kronor. Amorteringstiden har antagits till 30 år och räntesatsen till 4 procent. Med ett litet tillägg för underhåll kommer därvid årskostnaden per meter grenledning att uppgå till 9 öre.

De resultat som dessa beräkningar givit har sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt dikesavstånd" samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt dikesavstånd".

Försöken har uppdelats i följande tre grupper:

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes önskvärd.

Grupp 2. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1

Grödor	"ENKELT DIKESAVSTÅND"			"DUBBELT DIKESAVSTÅND"	
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Antal försök	Grupp 3
Höstsådda	19	1	15	18	11
Vårsådda	27	0	23	23	18
Vallar	19	1	17	17	12
Summa	65	2	55	58	41
Procent		3	85		71

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt dikesavstånd", där antalet försök sammanlagt är 65, för samtliga grödor endast i ett par fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I 80-90 procent av fallen synes det möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt dikesavstånd", där antalet försök är 58 stycken, finner man, att en ökning av avståndet fortfarande synes möjlig i omkring 70 procent av fallen.

Upptorkning och bärighet

Bedömningen av dräneringsbehovet får emellertid ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger därför om

några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. Ifråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antalet fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk.

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	18	16
Vårsådda	22	17
Vallar	<u>16</u>	<u>16</u>
Summa	56	49
Procent		88

b) Bärighet vid skörden.

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	18	16
Vårsådda	22	14
Vallar	<u>16</u>	<u>15</u>
Summa	56	45
Procent		80

c) Bärighet vid höstplöjningen.

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	18	15
Vårsådda	22	12
Vallar	<u>16</u>	<u>15</u>
Summa	56	42
Procent		75

Det framgår av tabellen, att det i de flesta fall ej observerats några nämnvärda skillnader i upptorkning vid tiden för vårbruket. De siffror, som här angivits, är givetvis något osäkra särskilt beträffan-

de observationerna i vallar och höstsådda grödor. Man torde dock kunna utgå ifrån, att mera påtagliga skillnader i upptorkning blivit rapporterade. Då det gäller bärigheten vid skörd och höstplöjning anger tabellen, att det ej föreligger någon skillnad i c:a 75 procent av fallen.

Vid närmare granskning finner man, att observerade olikheter i upptorkning och bärighet till övervägande del framkommit i försök inom de nederbördsrikare trakterna i västra Sverige, d.v.s. i Göteborgs- och Bohus län, Älvsborgs län, Värmlands län samt Skaraborgs län.

I västra Sverige och Norrland är också flertalet av de försök belägna, som uppvisar en mera markerad skördenssättning mellan di-
kena.

Försök över vilka endast observationer gjorts.

Jönköpings län.

Lidhult. År 1954.

Gröda: Blandsäd.

Åtminstone kornet var något så när matat i årets blandsäd. Under hösten har marken varit helt vattenfylld, delvis ytvatten. Bärigheten var mycket dålig.

Kristianstads län.

Gustavsfält. År 1954.

Gröda: Vårvete med vallinsådd.

Upptorkningen på våren sämre på de långa avstånden. Svår liggsäd genomvuxen av vallinsådden. Stora svårigheter med maskindriften vid skörden. Låg skörd med dålig kvalitet. Någon skillnad i bärighet mellan dikningsmomenten ej rapporterad.

Malmöhus län.

Lönhult. År 1954.

Gröda: Vårvete med vallinsådd.

Försöksområdet var det som såddes sist på Lönhult under året. Odikat resp. tubulerat klart senast, 10 m med grusfilter voro först färdiga. Försöksfältet blev sist skördat av gårdens skiften. 10 m:s dikning bar uppe någorlunda. Svåra skador med djupa hjulspår på odikat och tubulerat.

Lydinge. År 1954

Gröda: Korn.

Grödan något kraftigare i dikenas närhet. Fältet var ganska blött under eftersommaren med dess stora nederbörds mängder. Man kunde tydligt märka sämre bärighet vid det större dikesavståndet.

Skaraborgs län.

Bränneberg. År 1954

Gröda: Havre.

Ingen skillnad i upptorkning på våren eller bärighet på hösten iakttagen.

Holmen. År 1954.

Gröda: Blandsäd.

Ingen skillnad i upptorkning på våren. Den höga nederbörden under vegetationsperioden medförde att det uppmjukade ytlagret ned till harvningssöjupet blev fullständigt sönderkört. Skörde-tröskorna drogs fram med två traktorer. I hörnen där det blev dubbelkörningar körde man ofta fast med tröskorna. Vattnet stod kvar i hjulspåren under hela skörden. Detta var förhållandet inom stora delar av Vadsboområdet denna höst. Vål utförd dikning med normala avstånd hade inte tillräcklig verkan mot denna vattenöversmättnad av matjorden.

Lanna. År 1954.

Komp. avstånds- och såtidförsök nr 2.

Gröda: Höstvet.

I de svackor, som bildats efter de gamla tegdikena, bildades lätt ytvatten. I synnerhet på 80-metersavstånden blev det därför olägenheter vid sådden. I fortsättningen under hösten blev beståndet uttunnat, och gick delvis helt bort längs dessa svackor genom stagnerande ytvatten. På de gamla tegarna i övrigt blev det dock godtagbar skörd även på de långa avstånden. Bärigheten vid skörden var utan anmärkning över hela fältet.

Djupförsök 1.

Gröda: Havre.

Några skillnader i upptorkning eller bärighet ej iakttagna. Ej heller i grödan kunde någon variation med djupet iakttagas.

Djupförsök 2.

Gröda: Träda.

Några skillnader ej iakttagna beträffande upptorkning och bärighet.

Värsås prästgård. År 1954.

Gröda: Havre med vallinsädd.

Ingen anmärkning mot upptorkningen på våren. Under vissa perioden vid skörden hade bärigheten varit dålig, med djupa hjulspår som följd. Direkt samband med dikningen kunde iakttagas. Bärigheten tycks på denna jord variera snabbt. På 2-3 dagar synes bärigheten bli fullgod efter det den genom riklig nederbörd varit nere i minimum med stark spårbildning. Något utslag i skörden kunde ej iakttagas.

Ryholm. År 1954.

Gröda: Vall I.

Några skillnader i upptorkning, bärighet eller skörd ej iakttagna.

Hede Säteri. År 1954.

Gröda: Korn.

Under vissa perioden vid skörden hade bärigheten varit dålig, med djupa hjulspår som följd. Direkt samband med dikningen kunde iakttagas. Bärigheten synes bli återställd på 2-3 dagar efter en kraftig nederbörd. Någon variation i grödan kunde ej iakttagas.

Västmanlands län.

Sörby. År 1954.

Gröda: Höstrybs.

Någon skillnad i upptorkning förelåg ej på våren. I grödan kunde dikens spåras. Bärigheten vid skörden utan anmärkning.

Innehållsförteckning

	sid		sid.
Inledning	1	<u>Älvsborgs län</u>	
Väderleken under år 1954	4	Assmundstorp	avst. 48
Resultat av enskilda försök .	11	Forstena	avst. o djup 49
<u>Stockholms län</u>		Skerrud	djup. 50
Husby By	avst. 11	<u>Skaraborgs län</u>	
Krogsta	- " - 12	Djupedal	djup 51
Tarv	- " - 13	Gammalstorp	avst 52
Vasa säteri	- " - 14	Gunnarstorp ..	avst. o djup 54
<u>Uppsala län</u>		Lanna komb. dikning o	sätid 56
Håga	avst. 15	Maggegården	avst. 58
Marsta	avst. o djup 16	Stensfält	- " - 59
Stora Kil	avst. 18	Stommen	- " - 60
Örbyhus	- " - 19	Sötåsen	- " - 61
<u>Södermanlands län</u>		Tyskagården	- " - 62
Edeby	avst. 20	Vrå Nolgården avst. o	djup 63
Gärdesta	- " - 21	Vrå Nolgården stamdikning	63
Humlekärr	- " - 22	Värings prästgård ...	djup 64
Törsta	- " - 23	<u>Värmlands län</u>	
Vallby prästgård	- " - 24	Apertin	avst. 65
<u>Östergötlands län</u>		Kvarntorp	- " - 66
Bjursby	avst. 25	Lindesnår	- " - 67
Stora Greby	- " - 26	Norenberg	- " - 68
Säby	- " - 27	Uddeholm	- " - 69
Vänge Södergård	- " - 28	Ölmskog	- " - 70
Västerby	avst. o djup 29	<u>Örebro län</u>	
<u>Kronobergs län</u>		Falkenå	avst. 71
Ingelstads lantm.skola avst.	31	Klockhammar	- " - 72
Ryssby lantm.skola ..	- " - 32	<u>Västmanlands län</u>	
<u>Kalmar län</u>		Bengtsbo	avst. 73
Ekerum	avst. 33	Norrby prästgård	- " - 74
<u>Gotlands län</u>		Väster-Säby	- " - 75
Lyrungs	avst. 34	<u>Kopparbergs län</u>	
Lövsta	- " - 36	Kloster	avst. o djup 76
<u>Blekinge län</u>		Spisbo	avst. 78
Hammarby	avst. 37	<u>Gävleborgs län</u>	
<u>Kristianstads län</u>		Norra Veckebo	avst. 79
Ausås	avst. 38	Sörby, Järvsö	- " - 80
Tranarp	- " - 39	Sörväna	- " - 81
<u>Malmöhus län</u>		<u>Västernorrlands län</u>	
Nybo gård	avst. 40	Ljustorps boställe ..	avst. 82
Svalöv	- " - 41	Stornäset	- " - 83
Svenstorp	- " - 42	<u>Jämtlands län</u>	
Säbyholm	avst. o djup 43	Rödningberg	avst. 84
<u>Göteborgs-och Bohus län</u>		<u>Västerbottens län</u>	
Bro	avst. 45	Hällfors	avst. 85
Tingvalls egendom ...	- " - 46	Röbäcksdalen	- " - 86
Utby	- " - 47	Strandfors	- " - 87

Norrbottens län

. Kukkola	avst.	88
Vittjärvgården	- " -	89
Vojakkala	- " -	90
Sammanställning av försöks- resultaten		91
Försök över vilka endast ob- servationer gjorts		95